

Un număr vechi 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA, Președinte la Curtea de Apel București

COMITETUL:

D. NEGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București
 G. PLASTARA, Prof. la Facultatea de Drept din București
 GR. CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel din București
 V. ANGHELOVICI, Dr. în Drept din Paris, Judecător Tribunalul Ilfov
 ALEX. CERBAN, Dr. în Drept din Paris, Profesor Universitar
 ALFRED JUVARA, Dr. în Drept din Paris, Avocat
 Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Șeful Statisticii Judiciare

ABONAMENTUL

Un an p. Bănci, Case Comerc. și Autorit. 200 lei
 „ Magistrați și Avocați . . . 120 „
 6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SAPTAMANA
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEL, 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

SUMAR

— Cea dintâi Constituție românească, de d-l avocat D. V. Bar-noschi;

JURISPRUDENȚA:

— Curtea de Casație s. II: Ștefan N. Cociș, condamnat pentru furt (Exces de putere. Nemotivare. Omisiune esențială. Casare);
 — Curtea de apel București s. IV: In Niculescu cu R. M. S. (Delapidare.—Hotărâre achitatorie.—Autoritate de lucru judecat în civil.—Responsabilitate specială a Contabililor);

— Trib. Ilfov s. Notariat: C. Georgescu-Chiroiu cu Moștenitorii Virgil Voraceș (Imobil supus urmăririi pentru neplata datoriilor, dar posterior, în parte supus exproprierei.—Amânarea vânzării.—Inadmisibilitatea);

— Trib. Ilfov s. II c. cor.: Societatea anonimă de asigurări generale „gr. cola” cu The Blank Of. Roumania Limited (Contractul de chirie în curs cari expiră după 1922, li se aplică sporul de chirie? Soluție afirmativă), cu o notă de d-l avocat Al. Em. Lăzărescu;

— Trib. Ilfov s. I c. cor.: Colonel Bejulescu cu Ministerul de Război (Dacă un colonel neavansat la timp poate uza contra Ministerului de război de acțiunea în daune prevăzută de art. 595 și 1000 c. civ. ?);

— Tribunalul comercial Ilfov s. I: Josef Marcus și Rovena Spiegler cu firma S. Hechter & fiu (Ancheta în futurum, în ce cazuri anume este admisibilă?);

— Comisiunea de apel fiscală a trib. Neamtu: Societatea cooperativă „albina” cu fiscal (Dacă societățile cooperative de exploatare de păduri, beneficiind de legea pentru încurajarea industriei naționale, poate beneficia și de scutirea de impozite ce urmează a plăti potrivit art. 9 din legea Băncilor populare?);

— Comisiunea arbitrală a jud. ocol Buzău: G. Malech cu Colonel Dr. Georgescu (Dacă se aplică sporul de chirie contractelor în curs?);

Rezumatele jurisprudenței Curților de apel și Casație

— Apel I: Dacă sporul de chirie se aplică contractelor în curs de executare?

— Apel II: Care chiriași pot beneficia de drept de prelungirea contractului?

— Apel III: Militar.—Cerere direct la Curtea de daune pentru acte de administrație ilegale.—Inadmisibilitate.

— Apel IV: Prescripțiune de 10 ani.—Titlul pro h. ede.—Condiții.—Neîndeplinirea lor.—Art. 1860 c. civ.—Proba că martori.—Inadmisibilitate.

— Casație I: 1. Administrator provizoriu numit de justiție.—Dacă hotărârea de numire, chiar viciată, este opozabilă terților.—Soluție afirmativă.—Recuzarea judecătorilor.—De cine se judecă cererea de recuzare? 2. Recuzarea judecătorilor.—Nu este de ordin publică.—Nu poate fi invocată pentru prima oară în Casație.

— Casație s. II: 1. Reabilitarea condamnaților.—Legea din 20 Decembrie 1916.—Reabilitarea se poate cere direct în Casație.

2. Drept penal rus.—Nu poate fi atacate cu opoziție hotărârile date de congresul judecătorilor de pace în lipsa inculpatului.—Drept de recurs.

— Casație s. III: 1. Recurs în contencios.—Legea de organizare a Ministerului de domenii.—Garanțiile de stabilitate prevăzute de lege.—Regulamentul acestei legi.—Garanțiile de stabilitate prevăzute în plus.—Neaplicabilitatea acestor dispozițiuni din regulamentul. 2. Legea impozitului funciar.—Exploatarea pădurilor de către armatele ruse (în Moldova).—Scutire de foncieră.

— Ecouri Judiciare. — Bibliografie.

D-l Constantin Dissescu, eminentul profesor de drept constituțional, a publicat în numărul 33 cu data de 4 Iulie 1920 al revistei „Dreptul” un judicios articol intitulat «Regimul Decretelor-legi».

Făcând critica deciziunilor date de înalta Curte de Casație care, prin interpretare și întemeiată pe teoria germană a «dreptului de necesitate», a validat pe cale de dispozițiuni generale asemenea decrete-legi, d-l Dissescu ajunge, cu oarecare amărăciune de suflet, la o sugestivă concluzie, pe care o formulează astfel: «In definitiv, singura garanție a dreptului nostru public, politic, privat, este înalta Curte de Justiție și Casație. Dacă și ea renunță la marea sa prerogativă—își spală mâinile—te întrebi încotro să te întorci, pe cine să invoci?»

Consecuenți cu principiile ce tot-dăuna «Curierul Judiciar» a susținut și credincioși programului său, cu care ocaziune a învederat urmările fusteste ce decurg din nerespectarea principiilor constituționale, se va publica în numărul viitor al revistei un articol intitulat: «Curtea de Casație și principiul responsabilității ministeriale».

Articolul se va referi special la numirile făcute în magistratură dela 20 Mai a.curent, care pun în mod firesc în discuțiune dispozițiunile art. 101 și 102 din constituție, combinate cu acelea ale art. 70 și 76 din legea de organizare judecătorească și ale art. 3 al. a din legea asupra responsabilității ministeriale care zice: «Se va pedepsi cu interdicțiunea dela 3 ani până la maximum toată viața de a mai ocupa funcțiuni publice, ministrul care va fi semnat sau contrasemnat decrete, sau va fi luat dispozițiuni cari violează un text expres al unei legi existente».

CURIERUL JUDICIAR

Cea dintâi Constituție românească

Este indeoșie admis că până la Regulamentul organic Român n'au avut o lege din acelea, care sunt — cum spune Vattel — baza pe care o națiune lucrează la formarea ei. Iar pe de altă parte, că Regulamentul organic este o constituție străină și făcută de străini.

Aceste concluziuni însă, nu corespund adevărului înțezărit de unii istorici și încă nestudiat de juriști.

Regulamentul organic este în cea mai mare parte, în părțile lui esențiale, cele mai bune și mai democratice, forma nouă a unei constituții mai vechi. Constituție, care, ca și Regulamentul organic, nu poartă numele de constituție. Sunt 77 de „purturi” sub numele de „Cererile obștei Moldovei . . . spre a sluji pământestei ocărmuirii de temelie.” A fost alcătuită în 1822 de boerii progresiști, acea admirabilă pleiadă de precursori ai democrației. Și a fost aplicată de ei, când au ajuns la putere prin înălțarea la Domnie a unuia din conducătorii lor, boernagil Ionii Sandu Sturdeza.

Astfel, la 1822 România au avut cea dintâi Constituție. Și mai trebuie adăugat, cea dintâi Constituție scrisă; căci este o chestiune mare — care nu intră în cadrul acestui articol — dacă năcumba din vechiul Obicei al pământului nu s'ar putea spăci ceiace s'ar putea numi o constituție. Afirmativa a fost susținută de Necula Ionescu, acel om de stat care n'a lăsat altă urmă în istoria vieții noastre publice, decât aceia de autor al calomniei care a apăsat cincizeci de ani asupra lui Miniorescu și astăzi asupra memoriei lui. Argumentele lui Ionescu pentru tema unei constituții consuetudinare n'au mai nici o valoare și au fost cu succes combătute de d-nul Disescu în cursul său. L'am citat totuși, pentru că este singurul, în tot cazul cel dintâi, care a afirmat acest lucru, și pentru că îi datorăm ideea de-a fi urmărit problema. Cred că se pot face surprinzătoare observații din unele analogii cu constituțiunea engleză.

Menținându-ne numai în cadrul constituțiilor scrise, după cum vedem, tot am avut una, cu zece ani anterioară . . . „celei dintâi”.

Până la 1891 secretul era îngropat în noianul de documente nepublicate. În acest an, apare un nou volum Hurmuzaki, în care se văd aluzii la o constituție din 1822. Atențiunea fiindu-le deșteptată, desigur că juriștii s'au pas pe urma documentului, . . . dar n'au avut noroc. În 1898, Al. Xenopol are marelă merit de-a fi găsit prețiosul manuscris și de a-l fi dat publicității.

Deacum înainte cel puțin, trebuia să înceapă opera juriștilor. Istoricul Xenopol dăduse documentul; iar istoricul Iorga, cam în același timp, publicase o schiță a societății, în care s'a născut ideea Constituției, și a reabilitat memoria lui Ionii-Vodă, căruia câteva generații ale propagandei reușise să-i creeze o legendă compromițătoare, ca pedeapsă pentru temeritatea de a fi bravat pe câțiva din membrii acestei clase, dealmintrelea cu totul nedemni de cinul marelui boerii și a numelui lor.

Cu ajutorul tuturor acestor prețioase elemente istorice se putea aprofunda constituția din punctul de vedere juridic. Totuși nu s'a scris nici o pagină.

Peste câțiva ani, Xenopol atrage din nou atenția asupra chestiunii, scriind următoarele cuvinte, într-o notă din Istoria partidelor politice: „Când mă sculai pentru ultima dată de la masă din cancelaria consulatului rusesc, cu documentul copiat în portofoliu, simții o adăncă mulțumire. Eram convins că puseseam mâna pe unul din actele cele mai importante ale trecutului nostru, acela ce conținea cea dintâi manifestare a cugetării liberale.” În aceiași carte, Xenopol rele-

vează — în treacăt — și valoarea juridică a constituției. S'a mai ocupat de document încă un scriitor important, dar, din nenorocire, nici el jurist: regretatul Pom-piliu Eliade.

Acestea în privința bibliografiei și a istoricului chestiunii.

* * *

Istoria și cuprinsul Constituției însăși, fiind un subiect prea întins, vreau să ard aci un singur aspect al ei. Acela care face opera boerilor progresiști, a „novatorilor”, după cum li se spunea, o constituție superioară celei dela 1866; bineînțeles, judecând pe fiecare în raport cu societatea pentru care a fost alcătuită. Cea dintâi era mai bine adaptată vremii.

Redactorii dela 1852 cunoșteau principiile constituționale ale epocii, cel puțin tot așa de bine ca și redactorii dela 1866 pe ale epocii lor. Lucrul pare neîndoielnic din documente și poate chiar numai din textul constituției. Mi se pare că, fără a fi sugestionat de alte izvoare, simpla citire a câtorva „purturi” dă o puternică impresie că faimoasa Declarația a drepturilor omului era bine cunoscută novatorilor.

Câteva exemple:

Art. 5 din Declarație: „Legea n'are drept de-a interzice decât acțiunile dăunătoare societății; ce nu e oprit de lege nu poate fi împiedicat, și nimeni nu poate fi constrâns să facă ce legea nu ordonează”.

Art. 4 din constituția Moldovei: „Să nu poată fi nimeni oprit de-a face cele ce nu vatămă pravile”. Și art. 18 al. II: „În pravili nu poate să se hotărăscă decât ceiace este drept și folositor și nu poate să se oprească decât ceiace este nedrept și de stricăciune”.

Art. 7 din Declarație: „N'îi un om nu poate fi acuzat, arestat sau deținut decât în cazurile determinate de lege și după formele ce ea prescrie. Acela care solicită, expediază, execută, sau face să se execute ordine arbitrar, trebuie să fie pedepsit; dar orce cetățean chemat sau arestat în virtutea legii, trebuie să se supună imediat; devine culpabil dacă rezistă”.

Art. 6, 7 și 8 din constituția Moldovei: „Să nu poată fi nimeni învinovățit, ridicat la închisoare sau pedepsit decât numai într-o întâmplare hotărâtă prin pravilă și după formele pravilei”.

„Tot cela ce va cuteza vreo lucrare împotriva cuiva nevolnică în pravilă și în formele pravilei, fie măcar și judecător sau stăpân aceluia, precum și tot cela ce ar îndemna, ar unelti, ar iscali, ar săvârși, sau ar porunci a se săvârși orice faptă neertată în pravilă și numai după volnică și plăcerea cea de sine, să fie supus învinovăției și judecății pravilicești, fără alegere de obraji”.

„Tot cela ce se va chema sau ridica din poruncă după hotărârea pravililor și a formelor ei, să se supună îndată; iar împotriva sa să fie cunoscută de vinovăție și supusă judecății pravilicești”.

Art. 9 din Declarație: „Tot omul fiind prezumat inocent cât timp n'a fost încă declarat culpabil, în caz când se crede indispensabilă arestarea lui, legea trebuie să reprimă în mod sever orice rigoare care n'ar fi necesară pentru a se asigura de persoana lui”.

Art. 9 din Constituția Moldovei: „Pentru tot cela ce se va învinovăți cu vreo faptă, și mai înainte de a se dovedi fapta vinovăției lui, dacă trebuința ar cere neapărat de a se pune la închisoare, toată asprimea aceea de prisos peste trebuința siguranței despre persoana lui să fie oprită și neertată”.

În aceste articole ale constituției dela 1822 și în multe altele, pe alocvire; mă se pare că trebuie recunoscută o simplă traducere a Declarației drepturilor omului. O traducere însă, superioară acelor ce se obișnuiesc astăzi pentru

legile importate din Franța. Nu este traducerea cuvintelor unul după altul prin neologisme inutile, și nici a frazei cu sintaxa franceză. Ideile sunt redată pe înțelesul tuturor, în limba necultivată a epocii, fără tendință de a creia vocabular juridic pentru un popor nepregătit.

Din punct de vedere al principiilor împrumutate, este cu totul remarcabil faptul că acei admiratori ai Declarației drepturilor, n'au procedat ca admiratorii de mai târziu ai constituției belgiene. Ei au eliminat din modelul lor tot ce n'au putut să găsească în societăți moldovenești. Constituția lor stabilește o înțeleaptă armonie între principiile revoluției franceze și „cele obișnuite din încheimale ale pământului”, dând în același timp țării o lege fundamentală modernă. Găsim în ea libertatea individuală, egalitatea înaintea legilor, garantarea proprietății, suveranitatea națională, publicarea legilor, libertatea conștiinței, impozite consimțite liber de națiune, separațiunea puterilor, responsabilitatea funcționarilor, selecțiunea oamenilor după merite, autoritatea lucrului judecat, etc.

Toate acestea însă, aplicate, după cum se exprimă un document al vremii, cu măsură și îndeaproape priveghiate de lege. Iată și frumoasele cuvinte prin care însuși redactorul sau redactorii, căci nu pot spune încă dacă a fost unul sau mai mulți, și-a formulat ideea în expunerea de motive, numită „încheiere”:

„De urmează în alcătuirea acestei legi oarece puțină abatere dela cele obișnuite din încheimale ale pământului... această însuși firea lucrurilor o au cerut a se face”.

Oare, după patruzeci de ani „firea lucrurilor” s'ă fi cerut o așa de mare „abatere” dela cele abia stabilite prin ponderatele constituții ce s'au succedat, încât redactorii dela 1866 s'ă fi îndreptățit să facă pasul ce l'au făcut?

„Se dă—sic redactorii dela 1866—și se garantează poporului român toate libertățile publice de care se bucură popoarele cele mai liberale din Europa civilizată”.

Oare erau acești entuziaști îndreptățit să uite că legiseră în Europa necivilizată, în Europa cu civilizație turcească?

Am alăturat expunerea de motive dela 1822 de cea dela 1866, pentru a compara spiritul acestor două încercări constituționale. O comparație prin analiza textelor nu permite spațiul unui articol de revistă.

Apoi, dacă înimă seamă de ceace am afirmat, dovadă în parte că la 1822 era bine cunoscută în Moldova revoluția franceză, „duhul nesopunerii franțuzești”, cum spune un document, reiese cred—și încă dintr'un important punct de vedere—superioritatea celei dintâi Constituții românești asupra celei din urmă. Reiese că atunci înținuția sociologică era superioară culturai vaste de mai târziu.

Atunci se înțelegea mai bine neînălțurabila tiranie a trecutului și imposibilitatea de a pregăti un viitor fericit clădind pe experiența, pe trecutul altor popoare.

Astăzi, sub imperiul ultimei noastre Constituții, toți repetă strălucita formulă că „lumea este populată mai mult de morți decât de vii”. Însă atunci se trăgeau consecințele acestei idei adânc simțite. Și poate era mai bine.

D. V. BARNOSCHI.

A apărut Legea asupra taxelor de timbru și înregistrare, cu modificările aduse prin Decretele-legi No. 1638 și 2221 bis/920, și expunerea de motive și indexul alfabetic, întocmită de D-l E. C. Decusară. Tipărită pe hârtie velină. Preț 10 lei. Depozit general la „Curierul Judiciar”.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTȚIE S. II

Audiența dela 25 Februarie 1920

Președinția d-lui G. STOICESCU, Președinte

Ștefan N. Cocișilă condamnat pentru furt

Decizia No. 110

Furt.—Nemotivare.—Exces de putere.—Omisuni esențială.—Casare.—Art. 309 al. 5 c. p.

Când instanța de fond în convingerea asupra culpabilității unui inculpat, omite să se pronunțe asupra unei probe cu martori admin strată în apel, probă care ar fi putut schimba convingerea asupra culpabilității, comite un exces de putere și o omisiune esențială, care atrage casarea sentinței.

Curtea,

Ascultând pe D-l Advocat Ion S. Codreanu, în desvoltarea motivelor de casare; și pe D-l Consilier M. Balș locțiitor de Procuror, în concluziuni, pentru admiterea recursului:

Deliberând,

Având în vedere că din sentința supusă recursului, se constată că recurentul Ștefan N. Cocișilă a fost condamnat de Judecătorul ocolului Cărligăi, județul Teleorman, să suferă doi ani închisoare corecțională, pentru faptul că a furat niște boi dela reclamantul Ion V. Lambă, fapt prevăzut și pedepsit de art. 309 al. 5 cod penal; că numitul inculpat făcând apel, Tribunalul Teleorman s. II-a, prin sentința supusă recursului, menținând constatarea și calificarea faptului ast-fel cum a fost făcută de prima instanță, i-a admis în parte apelul reducându-i pedeapsa la șapte luni închisoare;

Având în vedere că Ștefan Cocișilă, făcând recurs la această înaltă Curte, învoacă următoarele motive de casare;

1. «Exces de putere, omisiune esențială și nemotivare. În instanța de apel am administrat, în apărarea mea, proba cu martori. Tribunalul nu se pronunță asupra probei administrate și întemduindu-se numai pe actele aflate la dosarul primei instanțe, menține declarațiunea de culpabilitate. «Procedând astfel Tribunalul săvârșește un exces de putere, o omisiune esențială și în același timp, dă o hotărâre nemotivată.»
2. «Violarea art. 60 din c. penal. Afiându-se că există în favoarea mea circumstanțe atenue, Tribunalul era dator să pronunțe în contra mea o pedeapsă sub minimum prevăzut de art. 309 al. 5 c. p., adică sub trei luni închisoare și 100 lei amendă. Condamnându-mă la 7 luni închisoare, Tribunalul violează sau citatul articol.
3. «Violarea art. 309 al. 5 c. p. și nemotivare. Am fost condamnat pentru un fapt de fapt, cu circumstanță agravantă că furtul a fost săvârșit în timpul nopții. Judecătoria de Ocol, ale cărei motive sunt adoptate în totul de tribunal nu constată și nu motivează circumstanța agravantă a furtului și de aceea, sentința de condamnare urmează să fie anulată.»

În ceea ce privește primul motiv de casare:

Considerând că, în adevăr, din sentința supusă recursului se constată că înaintea Tribunalului, în apel, inculpatul a propus și i s'a admis și audiat martori cu care tinea să dovedească că boii ce s'au găsit la dânsul nu era de furat, ci îi cumpărase din orașul Corabia, însă fără bilete; că Tribunalul, după ce constată aceasta, pentru a arăta din ce și-a format convingerea de culpabilitate a inculpatului, arată numai că din actele aflate la dosar, pe care judecătorul de ocol s'a bazat la pronunțarea cărții de judecată, rezultă că apelantul a comis faptul de furt, fără însă a motiva nimic în ce

privește proba cu martori administrată în apel, probă pe care dacă Tribunalul ar fi ținut-o în seamă, îi putea schimba convingerea asupra culpabilității;

Că Tribunalul, procedând astfel, a comis un exces de putere și o omisiune esențială, care atrag casarea sentinței;

Că, dar motivul I-ii de casare, fiind fondat, fără a mai intra în discuțiunea motivelor II și III de casare, recursul cată a fi admis, iar sentința No. 1096/919 a Trib. Teleorman s. II-a casată.

P. a. m. Curtea casează etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA IV

Audiența din 3 Ianuarie 1920

Președinția d-lui AL. DEM. OPRESCU, Președinte

Ion Niculescu și Regia Monop. Statului

Deciziunea civilă No. 6

Delapidare. — Hotărâre achitătoare. — Acțiunea civilă introdusă odată cu cea publică. — Autoritate de lucru judecat în civil. — Acțiune civilă, având cauza generatrice în alt fapt. — Dacă constituie lucru judecat? Responsabilitate specială, pentru contabilii mănuiitori de bani publici. — Art. 11 al. 2 și 12 pr. pen. și Art. 16 din legea contabilității publice a Statului.

După principiile art. 11 al. 2 și 12 pr. pen. hotărârea achitătoare închide părții civile orice cale înaintea trib. civile, însă numai în ipoteză când acțiunea civilă ar decurge direct din același fapt care a făcut obiectul achitărei înaintea instanțelor represive, în virtutea principiului că hotărârea achitătoare, în penal, are autoritatea de lucru judecat și asupra civilului. Inșă, ori de câte ori o acțiune introdusă înaintea instanțelor civile are cauza ei generatrice într'un fapt altul decât acela care a format obiectul achitărei în fața instanțelor penale, nu mai poate fi vorba de autoritate de lucru judecat.

În acest sens a fost redactat și art. 15 din legea contabilității generale a statului, care spune că în afara de răspunderea civilă rezultând din delict, în speță, delapidare, mai există pentru contabilii mănuiitori de bani publici și o răspundere specială, care își are cauza în neglijența agentului, independent de vinovăția sau nevinovăția lui.

Prin urmare, finele de neprimire ridicat de oponent bazat pe autoritate de lucru judecat, este neîntemeiat.

Curtea,

Asupra opozițiunii făcută de I. Niculescu în contra deciziunii civile No. 57/918 a acestei Curți, precum și a apelului introdus de numitul în contra sentinței tribunalului Ilfov secția II c. c. No. 43/917, prin care a fost obligat să plătească Regiei Monopolurilor Statului suma de 6834 lei, iar aceasta să plătească numitului apelant suma de lei 1643, bani 55;

Având în vedere că din actele aflate la dosar, din concluziunile orale și scrise ale părților, se constată în fapt următoarele:

În anul 1907, apelantul I. Niculescu, funcționar, în calitate de casier la manufactura de tutan „Belvedere” din București, și în luna Mai, același an, făcându-i-se verificarea gestiunii de către inspectorul financiar Mihail Vulcanescu, i s'a găsit o lipsă de 6834 lei, 42 bani; actele fiind înaintate parchetului, acesta a deschis acțiune publică contra sa pentru delictul de delapidare de bani publici, prevăzut și pedepsit de art. 140 c. p.;

Tribunalul Ilfov, secția I c. c., prin sentința No. 126 din 912, constatând că nu sunt probe de culpabilitate în contra numitului că și-ar fi însușit suma mențio-

nată și că banii ar fi putut fi sustrași, printr'o simplă neglijență a sa, de către subalternii săi, contabilul Milcoveanu și subcasierul Bărbuceanu, l-a achitat; iar în ce privește despăgubirile civile, tribunalul acordă Regiei Monopolului Statului 1 leu drept daune morale, atât cât ceruse prin adresa No. 11582/910, rezervându-i dreptul a face acțiune pe cale civilă pentru obținerea daunelor materiale;

În contra zisei sentințe Regia a făcut apel; în urmă însă și l'a retras, intențând la 11 Mai 1912 acțiune civilă contra lui I. Niculescu și cerând obligarea lui, în baza art. 5, paragr. 2 din legea pentru administrarea monopolurilor Statului, la plata sumei de 6834 lei, 42 bani, ori care, din cauza neglijenței sale, Regia a fost păgubită, acțiune la care I. Niculescu a prezentat, la rândul său, o cerere reconvențională spre a fi obligată Regia să-i restituie garanția depusă în bani și efecte în sumă de 1643 lei, 55 bani;

Tribunalul Ilfov, secția II, prin sentința civilă No. 48 din 917, a admis ambele acțiuni; I. Niculescu însă, fiind nemulțumit de această sentință, a declarat apel, care i s'a respins, ca nesustținut, prin decizia No. 57 din 1918, în contra căreia apoi a declarat opoziția de față;

Având în vedere că oponentul I. Niculescu, fără a tăgădui lipsa sumei din casă, a invocat ca singur mijloc de apărare, pe care l-a prezentat și înaintea tribunalului, finele de neprimire al acțiunii îndreptată în contra sa, bazat pe dispozițiunile art. 11, al. 2, pr. pen., susținând că prin acest text de lege dispunându-se că hotărârea achitătoare închide părții civile orice drum de judecată înaintea tribunalelor civile și el găsindu-se într'o asemenea situațiune, nu mai poate să fie urmărit și obligat astăzi relativ la o sumă pentru care instanțele represive l-au achitat;

Având în vedere că finele de neprimire invocat este nefondat, de oarece, dacă prin dispozițiunile edictate de menționatul articol 12 hotărârea achitătoare închide părții civile orice drum înaintea tribunalelor civile, aceasta însă presupune ipoteza când acțiunea civilă ar decurge direct din același fapt care a făcut obiectul achitărei înaintea instanțelor represive cu care ocaziune s'a constatat ori că faptul imputat cuiva n'a avut ființă, ori că cineva nu poate fi răspunzător de acest fapt, căci numai într'un asemenea caz se poate susține, cu drept cuvânt, că hotărârea achitătoare în penal are autoritate de lucru judecat și că efectele ei, în mod necesar, se întind și asupra civilului pentru a se evita hotărâri contradictorii;

Că ori de câteori o acțiune introdusă înaintea instanțelor civile are cauza ei generatrice într'un fapt altul decât acela care a format obiectul achitărei în fața instanțelor penale, de atâtea ori hotărârea achitătoare nu mai poate avea înrămurile asupra acțiunii civile introduse în urmă și nu se mai poate susține că constituie un fine de neprimire la aceasta;

Având în vedere că principiile de mai sus au fost formulate în mod expres și special în ce privește delictul de delapidare de bani publici și prin art. 15 din legea contabilității generale a Statului, în care se spune că contabilii mănuiitori de bani publici, pe lângă răspunderea civilă rezultând din delictul de delapidare ce ar fi comis, mai au, independent de orice delict, o răspundere absolută pentru orice delict constat în sarcina lor, neputând fi descărați, sub nici un cuvânt, nici chiar sub acela că li s'au furat sau pierdut banii, afară de nu vor justifica că furtul sau pierderea au provenit dintr'o cauză de forță majoră bine constatată, care se apreciază numai de Curtea de Conturi sau de

altă autoritate chemată să verifice și să aprobe în mod definitiv gestiunea; cu alte cuvinte, legea contabilității generale a Statului consacră principiul că chiar dacă un contabil nu este vinovat de delictul de delapidare, el este răspunzător pentru deficitul provenit din cauza neglijenței sale;

Având în vedere că, în speță, față de principiile de mai sus, rezultă că apelantul I. Niculescu, deși a fost achitat de instanțele penale pentru delictul de delapidare de bani publici că cu rea credință și-ar fi însușit banii Regiei, totuși el poate fi chemat la răspundere pe cale civilă pentru că prin neglijență și lipsa sa de priveghere a fost cauza unui deficit bănesc în prejudiciul Regiei Monopolurilor Statului, căci faptul imputat de a-și fi însușit cu rea credință suma de 6834 lei, 42 bani, care a format obiectul judecăței penale este cu totul distinct de neglijența ce i se impută azi pe cale civilă;

Având în vedere că din considerațiile de mai sus rezultând că finele da nărmite fiind neîntemeiat, iar în fond deficitul de 8334 lei, 42 bani, fiind constat în sarcina apelantului I. Niculescu, după cum se stabilește prin sentința tribunalului, ale cărei motive Curtea le admite nefind cu nimic combătute astăzi, urmează ca opoziția și anelul numitului să fie respinse.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată formulată de Regia Monopolurilor Statului, Curtea, apreciind, le fixează la suma de două sute lei și obligă pe apelantul I. Niculescu a le plăti.

Pentru aceste motive, în virtutea legii, decide:
Respinge, etc.

(ss) *Al. Dem. Opreșcu; A. Luca; I. Coandă.*

O p i n i u n e

In fapt, Ion Niculescu, funcționar la Regia Monopolurilor Statului, a fost dat în judecată corecțională, pentrucă în calitate de Casier al Manufacturii de tutun Belvedere, ar fi delapidat suma de lei 6834 bani 42. Tribunalul Ilfov Secția I-a prin Sentința No. 116/912, a achitat pe Niculescu în lipsă de probe și a rezervat Regiei ce pe cale civilă să-și valorifice drepturile în contra lui pentru suma arătată mai sus, ținând seamă de o adresă anterioară aflată la dosar, prin care aceasta declară că rămâne în instanță numai pentru daune morale, cu toate că reprezentantul său a pus concluziuni atât pentru condamnare cât și pentru acordarea despăgubirilor civile. În contra acestei sentințe Regia a făcut apel, dar la una din înfățișări înaintea Curții și l'a retras cu declarația că vooeste a se despăgubi de daune pe cale civilă ;

Intentând acțiune civilă pentru obligarea lui Niculescu la suma de 6334 lei 42 bani, acesta a făcut cerere reconvențională pentruca Regia să-i restituie garanția ce o depusese ca funcționar, în valoare de lei 1850, și Tribunalul Ilfov, Secția II-a, prin sentința civilă No. 48/917, a admis atât acțiunea principală de daune intentată de Regie, cât și cererea reconvențională a lui Ion Niculescu. În contra acestei sentințe Ion Niculescu a îndreptat apel, care fiind respins ca neastut, urmează a fi judecat astăzi în urma opoziției ce a introdus, numai în ce privește suma de 6334 lei și 42 bani la care a fost condamnat față de Regie;

In drept. Apelandu-l nu Niculescu sustine ca sentinta No. 116/12 a Tribunalului Ilfov Sectia I ramasa definitiva, achitandu-l in lipsa de probe de faptul de delapidare de bani, el nu mai poate sa fie obligat la plata despăgubirilor cerute de Regie, de oarecare art. 11 pr. penală, incheie calea Regiei de a mai formula ase-

menea pretențiuni; că și Regia pretinde că nu poate fi chestiune de autoritatea lucrului judecat, întrucât Tribunalul nu s'a pronunțat și asupra daunelor civile, lăsând ca eantumul lor să facă obiectul unei acțiuni separate din partea Regiei. ceea ce aceasta a făcut;

Potrivit art. 11 pr. penală, hotărârea absolutorie sau condamnatorie în materie penală, nu împiedică pe partea vătămată care n'a luat concluziuni în instanță, de a exercita acțiunea sa privată înaintea Tribunalului civil competent, pe când hotărârea arhivatoare închide părții civile orice drum de judecată înaintea Tribunalului civil;

Din conținutul acestui text de lege, rezultă că ori de câte ori instanța penală constată culpabilitatea cuiva, sau existența unui fapt prejudiciabil dar nepedepsit de lege, dreptul părții vătămate de a fi despăgubită de daunele ce i s'au cauzat, poate fi formulat fie odată cu constatarea aceluși fapt, fie pe cale separată înaltea instanțelor civile, pe când însă, când faptul imputat nu este dovedit și urmează o sentință achiziționare, partea vătămată nu mai are niciun recurs în stabilirea pretențiilor sale materiale :

Intr-adevar, rațiunea juridică a acestui principiu constă în aceea că daunele civile sunt consecința stabilirii faptului prejudiciabil și pedepsit penalicește, iar când acel fapt, scapă de cenzura codului penal, autoritatea lucrului îndreptat se opune și este atinsă atunci când se încearcă pe cale civilă a se stabili ceea ce nu s'a putut pe cale penală, ca astfel să se obție în acest mod daune interese;

Nu mai în materie criminală și atunci pe baza unui text precis de lege, art. 389 pr. penală, în caz de achitare sau absolvire, acuzatul poate fi obligat la despăgubiri civile, de oarece jurații prin verdictul lor de neculpabilitate și pe care nu-l motivează, au puterea de a apăra pe acuzat de criminalitatea faptului, dar prin aceasta ei nu exclud și existența lui materială, care cauzează prejudicii și deci poate da loc la despăgubiri civile :

În speță, apeleantul Ion Niculescu, fiind achitat în mod definitiv de instanța corecțională, nu i se mai poate pretinde a răspunde de despăgubiri civile, deoarece faptul prejudiciabil, în baza căruia i se cere a fi răspunzător, nu există nefiind stabilit penalmente și constituind astfel autoritate de lucru judecat ;

Că dacă înaintea tribunalului corecțional, părții civile, regia, care a pus concluziuni atât pentru condamnare la pedeapsă cât și pentru acordarea despăgubirilor civile, Tribunalul i-a rezervat dreptul asupra despăgubirilor să facă acțiune separată, aceasta nu poate schimba întru nimic principiul de drept enunțat mai sus, că în caz de achitare partea civilă are închisă calea de a mai formula vre-o pretențiune ;

Dacă instanța penală înaintea căreia partea civilă a figurat și a pus concluziuni, nu s'a pronunțat asupra cererii sale de despăgubiri, nu poate naște pentru partea civilă alt drept decât de a ataca pe căile indicate de lege, apel, recurs, sentința dată cu călcarea legii, și dacă nu a voit a uza de beneficiul acestor căi, orice alt drum îi este închis pentru stabilirea drepturilor isvorite din faptul dedus acelei instanțe, pentru care inculpatul a fost achitat;

Înăşi Regia Monopolurilor Statului a înţeles a uza de calea dată de lege, apelul la Curte, pentru a-şi valorifica pretenţiunile sale, în contra celor hotărâte de tribunal, şi ca dovadă, este că a făcut apel la Curte, apel pe care în urmă l'a retras ;

În orice caz, Tribunalul ca instanță penală nu era
ținut să vadă decât dacă există sau nu delict penal

și odată ce constatăm lipsa completă de dovezi, a achitat pe inculpat. Nu poate decât să respingă cererea părții civile de despăgubiri potrivit cu dispozițiunile art. 11 pr. penal.

Rezervând Regiei reclamante calea acțiunii civile, a făcut ceea ce legea nu-i îngăduie și prin aceasta nu i s'a creat niciun drept la o acțiune civilă întemeiată pe rezerva făcută de Tribunal.

Susținerea părții civile că avocatul său nu avea mandat să pună concluziuni decât pentru despăgubirea pagubei morale, întrucât pentru cea materială, se făcuse rezervă prin adresa aflată la dosarul Tribunalului, nu este întemeiată, în prim rând, pentru motivul că avocatul său când a pus concluziuni pentru despăgubiri fără nici o rezervă avea mandat în puterea căruia s'a prezentat și i se da dreptul a face întreaga sa apărare, iar în al doilea rând, pentru motivul că, urmărirea daunelor suferite de partea vătămată din un fapt penal, este prescrisă de lege și se face potrivit art. 11 pr. penală, când este vorba de delict sau conform art. 389 pr. c. penal când este crimă și niciun text de lege nu prescrie dreptul părții civile de a urmări realizarea pretențiunilor sale pe două căi diferite, una penală și alta civilă, pentru daunele isvorite din un același fapt, după cum împarte daunele sale, în morale și în materiale, ceea ce face Regia Monopoliurilor Statului.

Este adevărat că existența daunelor morale și materiale nu poate fi tăgăduită dar numai ca obiect de apreciere în fixarea unei sume de bani, iar nu ca un drept de a fi urmărite separat pe cale penală și civilă.

Pentru aceste motive suntem de părere a se admite opoziția și apelul, etc.

(ss) N. Bădescu-Roșiori; I. Dimancea

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența dela 18 Iunie 1919

Președinția d-lui N. STANESCU, Judecător

Sesința No.

Constațea. — Imobil supus urmăririi pentru neplata datoriilor, dar posterior în parte supus exproprierii. — Amânarea vânzării. — Inadmisibilitate. — Decretele-lege No. 3681 și 3697, art. 21, 43, 49, 50 al. 2, 51, 52, 53, 54 al. 3.

Un imobil care e supus urmăririi creditorilor pentru neplata dobânzilor și în urmă a fost în parte expropriat, nici după rațiunea legii, nici din vreo altă dispozițiune nu rezultă pentru debitor dreptul de a putea cere amânarea plății datoriei exigibile garantată în proprietatea supusă exproprierii până la consemnarea rentei.

Tribunalul, Deliberând,

Asupra contestațiunii făcute de d-l Constantin Georgescu Chiroiu, proprietar, domiciliat în str. Scaune No. 34, prin petițiunea înregistrată la No. 7175/919, în contra urmăririi cerută de d-nele Ecaterina și Paraschiva Voreas, ca moștenitoare ale defunctului Virgiliu Voreas, urmărire făcută în baza actului de vânzare autenticat de Trib. Ilfov s. notariat la No. 111483 din 16 Iunie 1912, investit cu formula executorie;

Având în vedere susținerile orale și concluziunile scrise precum și actele din dosar din care rezultă în mod necontestat următoarele:

Defunctul V. Voreas, a vândut d-lui C. Georgescu-Chiroiu moșia Drăgoești-Balamuci, pe preț de 1.000.000,

din care astăzi se mai datorește 600.000 lei, la această sumă contestatorul este obligat să plătească o dobândă anuală de 6%, adică 36000 lei pe an, în două rate egale cu anticipație, din sease în sease luni la fiecare 15 Iunie și 15 Decembrie și dobânzile au fost achitate până la 15 Decembrie 1918;

Având în vedere că, pentru neplata sumei de 18.000 lei, rata dobânzilor neplătite la 15 Decembrie 1918, s'a cerut punerea în urmărire a actului de vânzare, ce s'a înscuțuit de tribunal, punându-se sechestru pe averea mobilă a d-lui C. Georgescu-Chiroiu, urmărire în contra căreia se face contestația de față;

Având în vedere că în sprijinul contestațiunii sale d-l G. Georgescu-Chiroiu susține că suma de lei 18.000, a devenit exigibilă la 16 Decembrie 1918, data când a fost pus în aplicare decretul No. 3697 de expropriere; că prin efectul acestei legi fiind expropriat de cea mai mare parte din moșie și urmând a primi prețul în rentă, este natural că și creancierul să primească dobânzele datoriei sale în rentă potrivit art. 50, 53 și 54 din decretul de expropriere;

Având în vedere că pentru a înfăptui exproprieria prevăzută în noua modificare constituțională (art. 19 constituț. mod. 20 Iulie 1917), și în decretul-lege No. 3681 din 15 D-brie 1918 legiuitorul a fixat în dispozițiunile decretului-lege No. 3697 din 16 Decembrie 1918, principiile după care se va face această aplicare a exproprierii;

Având în vedere că din dispozițiunile acestui ultim decret, rezultă că legiuitorul a înțeles că, partea supusă exproprierii în diferite proprietăți să nu intre în proprietatea statului, decât prin consemnarea prețului terenului expropriat (art. 49 și 50) în care moment exproprieria este definitivă și se desființează de drept cu privire la partea expropriată, orice drepturi, acțiuni, urmăririi sau măsuri asigurătoare, iar drepturile de orice natură asupra părții expropriate, urmând să se exercite numai asupra titlurilor de rentă consemnată ca preț (art. 50 al. 2 și 51);

Având în vedere că pentru a degreva părțile expropriate, legiuitorul arată că devin din momentul consemnării rentei exigibile (art. 54 al. III) părțile proporționale din creanța ipotecară, care revine creditorului pentru partea expropriată, afară de creanțele creditului funciar care au dispozițiuni speciale (art. 52);

Că atât pentru părțile din creanțe devenite astfel exigibile la consemnare, cât și cele devenite exigibile anterior și neplătite, urmează a se plăti din rentă toată datoria, capital cât și procenta, legiuitorul arătând acest lucru atât în art. 53 unde vorbește de plata datoriei cât și în art. 54 al. III, unde se precizează că debitorii vor achita în rentă atât creanța cât și procentele;

Considerând că atâtea timp cât operațiunile exproprierii nu sunt încă definitiv terminate și prețul definitiv fixat — instanțele de judecată fiind încă deschise — cu privire la aceste drepturi (art. 24, 31 și 33 din decret) și până când prețul nu a fost consemnat în rentă (art. 49 și 50), proprietatea nu este încă expropriată și drepturile creditorilor pentru realizarea creanțelor scăzute nu pot fi mărginite ei putând să urmărească pentru realizarea acestora debitorii în averea lor, cu rezerva art. 3 din decretul-lege potrivit căruia partea supusă exproprierii devine indisponibilă;

Că, deci, până la consemnarea rentei în favoarea proprietarului expropriat nerezultând nici un drept de a fi scutit de urmărire pentru creanța scăzută, capital, procenta, etc. urmează că el trebuie a face față obligațiunilor sale potrivit regulilor de drept comun;

Că nu se poate impune creancierului pentru datoria scăzută, o amânare până se va consemna renta, căci

această amânare nu rezultă din nici un text și singura restricțiune pe care o pune legiuitorul la drepturile creditorilor este că la consemnarea rentei să primească parte din datorie în rentă și aceasta numai în legătură cu ideea degrevării imediată a părților expropriate de toate datoriile existente asupra acestor terenuri;

Având în vedere că nu se poate trage nici o concluziune în sensul celor susținute de contestator din faptul că folosința moșilor a fost luată de la proprietar care, deci, ar fi lipsit de venitul proprietății supuse privilegiului, căci pe lângă că acest lucru nu s'a făcut decât pentru partea supusă exproprierii (art. 21 și 42) dar el se face numai în schimbul unui preț de arendă determinat de lege (art. 42) și cu drept de despăgubiri pentru recolta actuală, în cazul când nu se face în-voiala de dijmă;

Că de asemenea nici din redacțiunea art. 53 în care se vorbește de plata datoriei și din redacțiunea art. 54 care vorbește de plata dobânzilor datorite până în ziua exproprierii, nu rezultă că ori capital și dobânzi scăzute în intervalul de la începerea lucrărilor de exproprierie până la exproprieria definitivă nu s'ar putea cere debitorului până la plata rentei, căci acest articol nu prevede decât situația din momentul exproprierii definitive când proprietatea urmează să treacă la Stat, degrevată de orice sarcini și datori (în care bine înțeles întră capital și procent) fără a se preocupa de situația creditorilor până în acel moment și fără a le stîrbi mai mult drepturile lor până în momentul exproprierii definitive, când sunt obligați să primească plata în rentă (art. 52 și 54), dispozițiune de excepție care nu poate fi întinsă mai de departe de rațiunea și termenii legii.

Că deci întră cât nici din rațiunea legii, nici din vre-o dispozițiune formală nerezultând dreptul debitorului de a se amăna plata datoriei exigibile garantată cu proprietatea supusă în partea exproprierii până la consemnarea rentei, urmează ca contestațiunea de față este întemeiată și trebuie respinsă;

Având în vedere cererea de a se acorda un termen de grație potrivit art. 1101 c. civ;

Considerând că, din nimic nu se face dovadă că debitorul ar fi în imposibilitate să plătească datoria exigibilă;

Că în fapt a avut termen de la 18 Decembrie 1918 până în prezent și nu și-a executat obligația, ast-fel că cererea nu este admisibilă;

Că în ce privește cheltuielile de judecată cerute în instanță, tribunalul apreciind le fixează la suma de lei 200;

Pentru aceste motive, Trib. respinge contestația etc.

(se) N. Stănescu; C. Cătrăneanu

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA II C. COR.

Audiența dela 14 Iunie 1920

Președinția d-lui G. EUSTATIU, Judecător

Societatea anonimă de asigurări generale Agricola cu The Bank of Roumania Limited

[Jurnalul No. 10426

Contractelor de locație în curs, care expiră după 1-22, li se aplică sporul de chirie? Soluție afirmativă.—Art. 1, al. 2 și 3, art. 6 decretul-lege 1420/920.

Sporul de chirie se aplică nu numai contractelor prelunghite prin efectul legii, dar și acelor care sunt în curs de executare și al căror termen expiră după 1922. Această interpretare rezultă nu numai din dispozițiunile categorice ale alinaietelor

2 și 6 ale art. 6 necontrarise de alte texte, dar și din spiritul decretului-lege 1420/920.

Tribunalul, deliberând,

Având în vedere cererea de față prin care «Agricola» Societate anonimă de asigurări generale, cu sediul în București, calea Victoriei No. 11, declară recurs în po-tivă cărții de judecată No. 488 din 29 Aprilie 1920, a comisiei de arbitri instituită pe lângă Judecătoria ocol. I București, prin care s'a respins cererea de spore de chirie a unui contract în curs ce expiră la 1943;

Având în vedere că, prin hotărârea supusă recursului, comisiunea de arbitri constată că obiectul litigiului se referă la schimbarea dispozițiunilor unui contract în curs și interpretând că art. 1 din D. L. dela 2 Aprilie a. c se referă numai la contractele cari expiră la Sf. Gheorghe 1920, hotărăște că sporul chiriilor la contractele, în curs de executare este inaplicabil;

Asupra motivului de casare:

Exoes de putere și greșită interpretare a art. 6 și 1 din D. L. dela 2 Aprilie 1920.

Având în vedere că recurenta Agricola, Soc. anonimă de asigurări generale, a închiriat cu contract autentic intimat Bank of Roumania Limited primul etaj în întregime al imobilului din calea Victoriei No. 9, pe termen de 30 ani, cu începere dela 26 Oct. 1913, cu chirie anuală de lei 30000 și urmează să discutăm dacă unor asemenea contracte de închiriere li se poate aplica sporul de 75 %;

Considerând că art. 6, alin. 6 din D. L. dela 2 Apr. 1920, prevede principiul că sporurile de 40 % și 75 % se aplică de o potrivă la toate închirierile de oricine, sub orice formă și la orice dată ar fi făcute, fără să facă vreo rezervă sau distincțiune referitoare la contractele în curs sau cele expirate. Aceeasi redacțiune generală, fără vreo restricțiune, are și alin. 2 de sub același art. (6), care se exprimă în mod hotărât că proprietarii pot spori chiriile constatate la Sf. Dumtru 1915 în anumite proporții. Din conținutul acestor două aliniate care reglementează principiul sporului chiriilor rezultă, fără îndoială, intențiunea hotărâtă a legiuitorului de a aplica sporul la toate închirierile, fără excepțiune dacă contractul de închiriere este expirat sau în curs de executare cu termen după 1920 Apr. 23;

Având în vedere că comisiunea de arbitri pentru a ajunge la inaplicabilitatea sporului la contractele în curs, susține că art. 1 la care trimite art. 6, ambele din D. L. dela 2 Apr. 1920, nu se referă decât la contractele cari expiră la Sf. Gheorghe 1920, precum și la cele în curs de executare cu termen înainte de Sf. Gheorghe 1922, conchizând că contractele în curs după 1922 sunt excluse dela spor;

Considerând că această argumentațiune este eronată, de oarece aliniatul art. 6 care trimite la art. 1 nu se ocupă de sporuri, ci de stabilirea bazei de calcul a chiriei; că afară de aceasta, primul alin. al art. 6 trimițând la art. 1 a voit să lămurească cari sunt imobilele cărora li se aplică sporul, dat fiind că art. 1 prevede mai întâi ca anume imobile beneficiază de prelunghire și anume «toate închirierile scrise și verbale de imobile rurale sau urbane afectate locuinței sau pentru orice altă destinațiune publică sau particulară», continuând în urmă acest articol cu condițiunile de prelunghirea închirierii acestor imobile din punctul de vedere al termenului și al îndeplinirii clauzelor contractuale. În nici un caz nu se putea vorbi în acest art. de contractele cari expiră după 23 Aprilie 1924, de oare ce acest art. se ocupă numai de prelunghirea închirierilor până la 1922, astfel că suntem îndreptățiți a conchide

că art. 6 referindu-se la art. 1 n'a putut să vizeze de cât prima parte a art. 1, de oare ce termenele se referă la prelungirea contractelor.

Considerând că această interpretare rezultă nu numai din dispozițiunile categorice ale alin. 2 și 6 ale art. 6 necontrazise de alte texte, dar și din spiritul D.-L. ce aplicăm, de oare ce dacă am exclude pe proprietarii cu contractele de închiriere cari expiră după 23 Aprilie 1922, dăm beneficiul sporului, am crea o clasă socială nedreptățită în favoarea alteia prea favorizată, ceea ce desigur ar nesocoti fundamental intențiunea legiuitorului, astfel după cum rezultă din referatul d-lui ministru al justiției că măsurile luate interesează în cel mai înalt grad ordinea și armonia socială.

Considerând că argumentul invocat de intimată că prin soluțiunea ce adoptăm, violăm principiul libertății convențiilor părților, este neintemeiat, de oarec întreaga legislațiune referitoare la regularea raporturilor între proprietari și chiriași face parte din măsurile impuse de împrejurările de ordin politic și economic general în legătură cu războiul mondial, cari au îndreptățit pe legiuitor să intervină în convențiunile părților pentru reducerea chirilor, prorogarea termenelor, excluderea clauzelor contractuale referitoare la plata chirilor și la sublocațiune, înlăturarea declarațiunilor de renunțare, etc.,—și dacă această imixtiune a legiuitorului în convențiunile liber consimțite între părți este admisă nu numai pentru contractele prelungite dar și pentru cele în curs de executare; cari expiră la 1922, astfel după cum rezultă din art. interpretat în modul cel mai restrictiv, nu este nici un motiv a contesta acest drept al legiuitorului de a interveni și în contractele în curs după 1922 invocându-se principiul irevocabilității convențiilor liber consimțite între părți.

Considerând că dacă am conchide la inaplicabilitatea sporului la contractele în curs cari expiră după 1922, am contrazice spiritul de echitate, refuzând proprietarului un spor de 75%, atunci când în cazuri similare legislațiunile franceze și italiene considerând războiul ca un caz de forță majoră au recunoscut părților dreptul de a revizui, suspenda sau rezilia contractele încheiate după 1914 ori decât ori s'ar dovedi că prestațiunea este imposibilă sau excesiv de oneroasă, sau când s'ar stabili că executarea contractului a suferit din cauza războiului schimbări de așa natură cari n'au putut intra în previziunile părților și dacă părțile le-ar fi prevăzut nu s'ar fi obligat sau s'ar fi obligat în alte condiții.

Având în vedere că ultimul argument al celor ce susțin părerea contrarie se bazează pe imposibilitatea de a aplica aceluiași contract de închiriere chiar deosebit în cursul duratei lui, cu alte cuvinte intimatul în concluziunile sale susțin că este o imposibilitate juridică a decide ca unui contract în curs să i se aplice până la 1922 sporul și trecută acea dată să revină la chiria inițială;

Considerând că chiria în contractele de locațiune fiind o prestațiune periodică, ea poate fi sporită sau redusă de părți pentru anumite epoci ale aplicabilității contractului pe baza caracterului de succesivitate al contractului de locațiune, așa că o sporire vremelnică a unei chirii în cursul duratei contractului nu constituie o imposibilitate juridică ci o clauză obicinuită în contractele de închiriere cu durată lungă;

Considerând că însuși decretul-lege de la 2 Aprilie 1920 suspendă prin dispozițiunile cuprinse în penultimul alinaiat al art. 1 modalitățile unui contract în curs de executare, dacă acele modalități ar depăși normele stabilite de acel decret. Astfel un contract încheiat înainte de publicarea decretului-lege de la 2 Aprilie a. c. și

care se pune în lucrare prin evacuarea de bună voie a actualului chirias, chiria unui asemenea contract dacă întrece normele tolerate de decretul-lege este redusă la chiria din 1915 la care se adăogă sporul până la 1922, iar trecută această dată redevine exigibilă chiria din contract, astfel că acest exemplu ne arată că prin intervenția legiuitorului de la 2 Aprilie 1920 în condițiunile părților clauzele contractuale ale unui aceluiași contract au fost vremelnice suspendate pe timpul duratei decretului-lege dela 2 Aprilie a. c.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător G. Eustatiu, admite recursul etc.

(ss) G. Eustatiu, Al. Procopie Dumitrescu

NOTA.—Cu toate că recursul de mai sus face în speța de față o greșită aplicațiune a textelor de lege, care guvernează astăzi materia contractelor de locațiune—și vom arăta de ce,—totuși are marele merit de a fi rupt cu tradiția atât de acceptată de majoritatea oamenilor de drept, și anume, de a fi pus clar în evidență că distincțiunea făcută între contractele în curs și contractele preluate de drept, în ceea ce privește sporul, este o antinomie juridică, o simplă construcțiune artificială, care nu poate sta în picioare la cea mai simplă analiză.

Decizia de față, mai are între altele meritul de a fi înfrăzinit să emită o părere proprie, născută dintr-o magistratură tânără, împotriva părerii aproape constante a Înaltei Curți, care printr-o decizie foarte recentă a secției I-a No. 266 din 21 Iunie 1920, menține norma stabilită și sub fostul decret-lege anterior, că sporul de chirie nu se aplică decât contractelor preluate de drept, iar nu și celor în curs de executare.

Hotărârea mai sus citată face o greșită aplicațiune a textelor, de oarece permite Soc. «Agricola» să ceară sporul de 75% la un contract încheiat la 26 Oct. 1913, și care trebuie să expire abia în 1943. În 1913, când părțile au contractat în această materie, consimțământul lor a fost liber, necondiționat, și din libera lor inițiativă au stabilit atât prețul chiriei cât și durata contractului. Sporurile stabilite de decretule-legi anterioare, atât cât și de ultimul decret-lege, nu sunt altceva decât niște paliative la împiedicările aduse de textele de lege, în ceea ce privește libertatea convențiunii asupra prețului chiriei. Era logic ca supapa de siguranță să nu funcționeze decât acolo unde fusese o presiune. Dar ce aplicațiune, mă întreb, poate avea sporul admis astăzi, asupra unui contract liber încheiat la 1913?

Fără îndoială, este o regretabilă scăpare de vedere. Art. 35 din legea măsurilor excepționale ca adaos la legea din 5 Aprilie 1916, spune într'adevăr, că nici o chirie a imobilelor urbane nu poate fi sporită în timpul războiului și un an după pace peste chiria constatată la Oct. 1915,

la contracte scrise sau verbale, nu mai vechi de 4 Martie 1913. Acest caz privește ipoteza când în timpul războiului, vreun contract ar fi expirat, proprietarul să nu se poată folosi de o situațiune obligatiuni insuportabile. Era trese din punct de vedere politic, economic și al armoniei sociale. Art. 35 din legea dela 5 Aprilie 1916 nu se preocupă decât de interdicția de a spori chirile, și de grija de a nu lăsa pe chiriași să fie expulzați de proprietari la voia întâmplării. Contractele scurte mai cu seamă veneau la scadență și proprietarul putea să devie rapace. Concomitent cu dorințele proprietarilor apărea și decretulegi, care îndulceau metodice anumite asperități și frește și cea mai dureroasă, sporirea chiriei. Precum materia obligațiunilor este legea creditorilor, tot astfel toate măsurile luate în materie de locațiune în ultimul timp au fost legea chiriașilor.

Cu toată inadvertența mai sus examinată a deciziei de față, trebuie să-i recunoaștem meritul de a fi rupt cu distincțiunea care se făcea până acum între contractele în curs și cele expirate, dar prelungite de drept, *in ceea ce privește sporul chiriei*. Această distincțiune are valoare în ceea ce privește durata chiriei, iar nici de cum în ceea ce privește dreptul la spor. Într-adevăr voința contractuală a proprietarilor a fost tulocuită prin reglementări precise, așa că din această stare de incertitudine s'au născut două categorii de oameni. Unii timizi, dar optimiști, încrezători într-o legislațiune viitoare favorabilă situațiunii lor, și care n'au mai încheiat dela 1916 încoace nici un fel de contract nou, asupra proprietății lor; alții, pesimiști, dar prevăzători, cari au încheiat tot felul de contracte și în ceea ce privește durata și în ceea ce privește quantumul chiriei. Primii trăesc și astăzi în starea unei tacite *reconducțiuni legale*, pentru care contractul de locațiune în *ceea ce privește durata*, este tulocuit de ultimul decret-lege din Aprilie 1920, întocmai cum succesiunea ab întestat ar fi testamentul celor cari nu fac testamente.

Decepția unora și a altora se confundă numai în ceea ce privește quantumul chiriei. Și primii și cei de al doilea sunt aștrâși în această privință la niște norme precize: *constatarea chiriei dela Sf. Dumitru 1915*, la care se pot aplica sporurile permise de ultimul decret-lege.

Dece permite ultimul decret-lege sporul? Fiindcă i s'a părut legiuitorului, uman, să corigeze acolo unde așuprise. Prin urmare, latura sintetică a întregului processus pe care l-a urmărit legiuitorul este următorul: Ipi este permis d-tale, proprietar, să ceri un spor de chirie, dacă faci dovada că ultimul contract încheiat cu chiriașul d-tale, a fost făcut într-o epocă în care nu

puteai să-i fixezi liber prețul chiriei și te găseai cu mâinile legate. Acesta e criteriul just.

Un exemplu practic ne poate pune mai bine în evidență antinomia distincțiunii făcută între contracte în curs și cele prelungite de drept *in ceea ce privește sporul*. Să presupunem că proprietarul aceluiași imobil face în 1917 pentru apartamentul A. cu chiriașul său un contract nou pe termene de un an, până la 1918, după care nu mai face; iar pentru apartamentul B. face un contract care trebuie să expire tocmai în 1925. Într-un caz ca și în celalt, prețul chiriei nu putea fi modificat, deoarece Legea din 5 Apr. 1916 îl împiedică să fixeze o altă chirie decât cea constatată la Oct. 1915. Prin urmare, iată două situațiuni identice în ceea ce privește prețul chiriei, aplicându-li-se două măsuri diverse. Primul contract care expira la 1918 este astăzi considerat ca un contract expirat dar prelungit de drept, și acestuia i se poate aplica sporul, iar celui de al doilea, care expiră la 1925 și care a considerat ca un contract în curs, nu i se poate aplica nici un fel de spor, cu toate că ambele situațiuni juridice sunt identice în ceea ce a privit modalitatea quantumului chiriei care nu putea fi liber fixat de proprietar dela 1916 încoace. S'a sustinut că decretul-lege din 1920 nu are efect retroactiv. Eu cred dimpotrivă că are! Decretul-lege din 1920 nu este un text independent, de sine stătător, ci din potrivă face parte dintr-o serie de reglementări, cari se suprapun și corectează graba cu care au fost elaborate măsurile excepționale din 1914, legea din 5 Apr. 1916 și cea din 25 D-brie 1916. Ori art. 35 (adaos la legea din 5 Apr. 1916), care e un punct de plecare în ordinea analizei de față, este tipul unei măsuri cu efect retroactiv. Ori tot ce i se suprapune, modifică și corectează nu face decât să-i urmeze influența și calitatea.

Recunoaștem că decizia de mai sus are în această privință meritul de a fi făcut un pas bun înainte.

ALEX. EM. LĂZĂRESCU

Doctor în drept dela Paris, avocat

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I C. COR.

Audiența dela 6 Martie 1920

Președinția d-lui N. VENCULESCU, Judecător

Colonel I. Begulescu cu Ministerul de Război
Sentința civilă No. 168

Militar neavansat. — Daune. — Art. 998 și 1000 cod civil. — Condițiuni. — Art. 55 și 70 al. 3 din legea înaintărilor în armată. — Art. 31 și 56 din regulamentul legii. Înaltul Decret Regal 3247/916.

Potrivit art. 998 și 1000 c. civ. acela care cauzează altuia un prejudiciu prin culpa sa, este obligat să-l desdăuneze, însă aceste dispozițiuni ca să fie aplicabile, trebuie ca fapta generatrice a pre-

judiciilor să fie rezultatul unei culpe, iar nu să constituie exercițiul unui drept.

In speță, recurentul colonel nefiind avansat, nu poate fi vorba decât de exercițiul unui drept, pe care îl au organele militare, care scapă de sub controlul justiției, acțiunea urmează a fi respinsă ca neintemeiată.

Tribunalul,

Asupra acțiunii de față introdusă cu petițiunea înregistrată la No. 11891/918, de către colonel I. Bejulescu în contra Ministerului de război și prin care cere ca acesta să fie condamnat la plata sumei de 200.000 lei, cu titlu de daune morale și materiale pentru prejudiciul ce i s'a adus prin faptul că a fost înaintat la gradul de colonel tocmai la 1 Aprilie 1917 în loc să fie înaintat la 1 Aprilie 1916;

Având în vedere susținerile orale și scrise ale reclamantului, Ministerul de război fiind lipsă;

Având în vedere că reclamantul își intemeiază acțiunea sa pe dispozițiunile art. 998 și 1000 din codul civil, susținând că pe baza rapoartelor elogioase ce avea din partea șefilor săi erarhici, trebuia să fie avansat colonel la data de 1 Aprilie 1916 și că Ministerul de război, neținând seama de aceste rapoarte, l'a înaintat abia la 1 Aprilie 1917, punându-l astfel în inferioritate față de camarazii săi, dintre cari unii au fost avansați generali, iar alții cari erau mai mici în grad decât dânsul, urmau acum să-i devină comandanți, căpătând avansarea la gradul de colonel înaintea sa;

Având în vedere că reclamantul față de aceste fapte, pretinde, că se găsea într-o situație umilitoare, din care cauză s'a văzut forțat să demisioneze din armată, îndurând prin aceasta un prejudiciu material care constă în diferența dintre pensia pe care o primește astăzi și solda și pensia pe care ar fi primit-o, dacă fiind avansat la timp ar fi continuat să rămână în armată și să capete gradul de general;

Având în vedere că pentru repararea acestor daune materiale, cât și pentru daunele morale, produse din aceiași cauză, reclamantul intență acțiunea de față;

Având în vedere că astfel fiind, tribunalul înaintea de a examina temeinicia faptelor allegate de reclamant, urmează a stabili, dacă în drept este fondată cererea de daune, bazată pe art. 998 și 1000 din codul civil, făcută de un ofițer, pe motiv că nu a fost avansat la timp de către superiorii săi erarhici;

Considerând că într'adevăr, potrivit art. 998 și 1000 din codul civil, acel care cauzează altuia un prejudiciu din culpa sa, este obligat să-l desdăuneze și statul este răspunzător pentru prejudiciul cauzat din culpa funcționarilor, agenților sau prepușilor săi;

Considerând însă, că pentru ca aceste dispozițiuni să fie aplicabile, trebuie ca fapta generatorie a prejudiciilor, să fie rezultatul unei culpe, iar nu să constituie exercițiul unui drept;

Considerând că din complexul dispozițiilor art. 53 și 70 al. 3 din legea înaintărilor în armată cum și din dispozițiunile art. 31 și 56 din regulamentul legii și chiar din cuprinsul legii promulgată prin Înaltul Decret Regal cu No. 3247/916, cari modifică art. 21 din legea de înaintare în armată, nemai cerând pentru înaintarea la gradul de colonel și general, care se face la alegere, avizul comitetului inspectorilor ci numai propunerile șefilor erarhici, rezultă anumite norme și condițiuni fără de cari un locot-colonel sau colonel, nu pot fi înaintați și obligativitatea pentru Ministerul de război, ca la avansarea prin alegere a acestora, să observe și

să nu treacă peste aceste condițiuni fixate de lege, iar nu și îndatorirea de a avansa la gradul de colonel și general — care se face numai prin înaintare excepțională — pe toți acei cari împlinesc condițiunile cerute de lege;

Considerând că nici un alt text de lege nu-i impune acestă îndatorire, Ministerul de război rămâne suveran apreciator pentru propunerile la înaintare, ce le prezintă Majestății Sale Regelui;

Considerând că această suveranitate în aprecieri reiese și din dispozițiunile art. 5 litera g, din legea pentru organizarea Curții de Casație și Justiție din 1912, expunerea de motive și dezbaterile parlamentare cari au avut loc cu acea ocaziune, când mărginindu-se dreptul militarilor, în ce privește recursul în casațiune pe calea prevăzută de acest text de lege, a susținut că în interesul superior al disciplinei și organizației armatei, instanțele judecătorești nu au competența a statua asupra unor chestiuni, unde singurul organ competent și cu suverană apreciere este autoritatea militară superioară;

Că astfel fiind, și întrucât Ministerul de război în propunerea sau nepropunerea unui locotenent colonel sau colonel la avansare, izează de un drept suveran al său, ce nu poate pe baza art. 998 din codul civil să fie făcut responsabil, chiar dacă ar cauza un prejudiciu prin acest fapt și deci nici Statul, pe baza art. 1000 din codul civil nu poate fi acționat în judecată;

Că astfel fiind, acțiunea de față urmează a fi respinsă ca nefondată;

Pentru aceste motive, redactate de d. judecător S. Rădulescu, Tribunalul respinge acțiunea etc.

(ss) N. Venculescu, S. Rădulescu

Grefier (ss) Georgescu

TRIBUNALUL COMERCIAL ILFOV SECȚIA I

Audiența dela 14 Iunie 1920

Președinția d-lui GR. SAVESCU, Prim-președinte

Iosef Marcus și Rovena Spiegler cu firma Solomon Hechter & flu
Sentința No. 887

Art. 66 pr. civ. — Ancheta în futurum. — În ce cazuri anume este admisibilă?

Pentru ca potrivit art. 66 pr. civ. să se admită facerea unei anchete în futurum, Tribunalul trebuie să constate un pericol de disparițiunea sau cel puțin de îngreunarea probațiunei, căci altfel ar urma ca p ntru o acțiune să se poată, fără nici o necesitate, intența două sau mai multe procese și anume: unul sau mai multe procese de constituirea, dovezilor și un proces pentru judecarea fondului, ceia ar fi contrariu și intențiunei legiuitorului și în contra unei bune și grabnice distribuiri a dreptăței.

S'au ascultat pentru reclamanti d-nii avocați C. C. Arion și N. Stănescu; pentru pârâtă d-l avocat M. Valerian.

Tribunalul,

Asupra cererii de anchetă în futurum, făcută de către Iosef Marcus și Rovena Spiegler cu autorizațiunea soțului Manuel Spiegler, prin petițiunea înreg. la No. 27680 din 28 Mai 1920.

Având în vedere actele aflate la dosar și concluziunile orale ale părților din care rezultă următoarele:

La 24 Iunie 1896, după cum se constată din actul autentificat de Trib. Ilfov. s. de notariat la No. 6356/96, a intervenit între Löbel Marcus și Solomon Hechter fiu, o convențiune denumită de părți: «Act de regularea drepturilor de participatiune la beneficii», și prin care se prevede că Loebel Marcus ar da firmei menționate toată activitatea sa și în schimb va avea drept de participatiune la beneficii, conform art. 87 c. com., fără alt onorariu lunar sau anual. Această participare la beneficii, cu începere dela 16 Iunie 1905 a fost de 13%, iar la punctul 9 din zisa convențiune, prevăzându-se cazul de moarte al participantului Loebel Marcus, s'a stabilit că dacă moartea acestuia va interveni după opt luni dela precedentul inventar, moștenitorii acestuia nu va mai avea nici un fel de amestec până la inventarul viitor, când se va prezenta și asista și, după terminarea inventarului, vor primi partea cuvenită lui Loebel Marcus, ca și cum ar fi fost în viață până la facerea inventarului; dacă însă moartea s'ar întâmpla înainte de împlinirea a opt luni dela facerea inventarului, moștenitorii nu au drept la beneficii pentru anul încetării din viață;

La 30 Decembrie 1919 încetând din viață Loebel Marcus, moștenitorii acestuia nu au asistat la facerea inventarului magazinului Hechter fiu la 31 Ianuarie 1920 așa după cum prevede convențiunea, în baza căreia Loebel Marcus era participant la beneficii, ci s'au adresat acestui tribunal la 28 Mai cerând ca potrivit art. 66 pr. civ. să se numească un expert contabil și un expert în mărfuri, care (ținând seamă de registre, să evalueze beneficiile totale neto ale firmei părâte;

Considerând că legiuitorul nostru inspirându-se din art. 447 pr. civ. germană a introdus penultimul alineat al art. 66 prin care origine are interes să constate declarația unui martor, părerea unui expert, o stare de lucruri a unor bunuri mișcătoare sau nemiscătoare, etc. poate să ceară dela Tribunal chemarea de urgență a părților interesate pentru stabilirea cererei sale;

Considerând că ancheta în futurum, ținând să stabilească de urgență acte probatorii, o condițiune esențială pentru ca instanța judecătorească să admită facerea unei asemenea anchete, pe lângă interesul celui ce o cere, mai este și caracterul de urgență sau cum mult mai clar prevede art. corespunzător german, un pericol ca, nefăcându-se ancheta, proba să dispară sau să fie cel puțin mai greu de administrat; căci altfel ar urma ca pentru o acțiune să se poată fără nici o necesitate, intența donă sau mai multe procese și anume unul sau mai multe procese de constituirea dovezilor și un proces pentru judecarea fondului, ceia ce ar face să ajungem la rezultate nevoite de legiuitor și contrare unei bune și grabnice distribuirii a dreptății;

Considerând că în speță reclamanții întemeindu-se pe convențiunea în participatiune arătată mai sus și spre a stabili care a fost beneficiul net al anului 1918-1919 al firmei S. Hechter fiu, cer a se lua părerea a doi experți: unul contabil și altul în mărfuri; însă ambii ținând seama și evaluând beneficiile după registrele firmei părâte;

Considerând că registrele firmei S. Hechter fiu sunt încheiate și vizate de Trib. pentru operațiunile din anul 1918-1919, așa că o modificare nemai putându-se aduce înregistrărilor din anul 1918-1919, urmează ca examinarea lor se poate face tot așa ușor și la judecarea fondului ca și astăzi, încât nefiind pericol de dispariția sau îngreunarea probațiunii, cererea reclamanților nu se poate întemeia pe dispozițiunile art. 66 pr. civ.;

Considerând că reclamanții nu se pot sprijini nici pe interogatoriul luat părâtului, de oarece prin întrebările

puse ei au căutat să dovedească, că firma părată a făcut operațiuni, pe care nu le-au trecut în registre, ceia ce constituie o cesiune ce urmează a fi examinată la desbateră procesului de fond, iar nu cu ocaziunea anchetei în futurum, prin care nu se cere decât faoarea unei expertize de către un contabil și de un cunoscător de mărfuri spre a se calcula beneficiile neto, ținând seama de registre;

Având în vedere că reclamanții în instanță au cerut ca expertul în mărfuri să inventarieze și mărfurile magazinului Hechter fiu spre a se vedea ce valoare aveau mărfurile în ziua de 31 Ianuarie 1920, data când s'a făcut inventarul și la care reclamanții nu au luat parte;

Considerând că pe lângă greutatea materială de a distinge, într'un mare magazin cum e în speță, după 5 luni dela inventariere, cari sunt mărfurile și dacă mai sunt mărfuri din cele ce existau la 31 Ianuarie și pe lângă perturbarea ce s'ar aduce mersului normal al afacerilor firmei părâte, prin efectuarea unei asemenea inventar întempestiv, dar cererea de inventariere este și inutilă prin aceea că inventarul făcându-se la 31 Ianuarie 1920, în caz de proces el poate fi foarte ușor confruntat cu registrele, și expertul ce ar fi atunci numit, va putea prea bine aprecia sinceritatea și adevărata valoare a mărfurilor aflate la 31 Ianuarie 1920. Înlăturându-se astfel fără prejudiciu pentru reclamanți facerea unui nou inventar, ce ar fi dăunător operațiunilor comerciale ale părâtului;

Că din cele de mai sus rezultând că reclamanții deși voesc să constate părerea unor experți, totuși această părere, urmând a se da după examinarea unor registre încheiate de tribunal pentru anul asupra cărui beneficiu părțile sunt în neînțelegere, ea se va putea exprima de experți cu aceeași înlesnire și în cursul judecării acțiunii de plata părții aferente reclamanților din beneficii; așa că cererea făcută de Josef Marcus și Rovenna Spiegler înreg. la No. 27580/920, nu se poate întemeia pe penultimul al alineat, al art. 66 pr. civ. și în consecință cată a fi respinsă ca nefondată;

Pentru aseste motive redactate de d-nul judecător supleant I. N. Fințescu, trib. respinge acțiunea etc.

(ss) Gr. Săvescu; I. Curtovici; I. N. Fințescu.

Comisiunea de Apel fiscală a Tribunalului Neamț

Sedința dela 9 Martie 1920

Președinția d-lui D. PAVELEANU, Judecător

Societate cooperativă de exploatare de păduri. — Legea de încurajare a industriei naționale. — Decretul-lege 3922/918. — Scutirea de impozite. — Art. 9 legea Băncilor Populare.

O societate cooperativă de exploatare de păduri deși conform art. 20 din Decretul-lege No. 3922 din 31 Decembrie 1918 beneficiază de dispozițiile legii de încurajarea industriei naționale, nu beneficiază însă de scutirea de impozite ce urmează să le plătească potrivit art. 9 din legea băncilor populare.

Comisiunea,

Având în vedere cererea de apel a societății cooperative pentru exploatare de păduri «Albina» din com. Tarcău, jud. Neamț și susținerile făcute înaintea noastră prin avocatul său N. Calmuschi;

Văzând că numita societate este înființată cu aprobarea Centralei cooperativei, după cum dovedește

prin viza statutelor sale prezentate comisiei, ca atare urmează să beneficieze de dispozițiunile decretului-lege No. 3922 din 31 D-brie 1918, care prin art. 20 prevede că cooperativele se vor bucura de toate drepturile și li se vor acorda toate înlesnirile prevăzute în legea pentru încurajarea industriei naționale și a meseriilor;

Considerând că prin legea industriei naționale din 1912, art. 3. al. 1 se scutește de orice impozit direct către Stat, județ sau comună, afară de obligația de a plăti din beneficiul net anual o cotă de 3, 4 sau 5%, după împrejurări, industriile cari extrag materia primă din agricultură; iar în acest caz, menționata lege, prin art. 18, pune îndatorirea unor asemenea industrii să îndeplinească anumite formalități, întocmind un bilanț pe care, depunându-l la A-ția financiară, să fie comunicat Comisiunii impozitului industrial;

Considerând că numita societate nu a dovedit cu nimic că ar fi plătit vreun impozit industrial și că astfel fiind, decretul-lege mai sus menționat a căutat să vină în ajutorul cooperativei numai în ce privește celelalte avantaje prevăzute în legea pentru încurajarea industriei naționale, iar nu și scutirea de impozite, pentru care urmează să se aplice art. 9 din legea Băncilor populare și pe care comisiunea comunală Tarcău l-a aplicat apelantului când l-a impus la o taxă fixă anuală de 4234 lei și la o taxă proporțională de 5% la miea de lei, în sumă de lei 50.

Că astfel fiind, apelul societății cooperative «Albina» urmează a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive respinge apelul, etc.

Comisiunea arbitrală a Jud. Ocol. Urban Buzeu

Audiența dala Mai 1920

Președinția d-lui APOSTOL I. ALBU, Președinte

G. Malech cu Colonel d-r. Georgescu

Contract de închiriere în curs. — Dacă se aplică sporul de chirie contractelor în curs? Art. 1 și 6 din Decretul-lege No. 1420/920.

Sporul de chirie stă în funcțiune de prelungire a contractului. Unde nu este prelungire de contract, nu poate fi vorba de sporul de chirie prevăzut de Decretul-lege No. 1420/920.

Comisiunea,

Având în vedere lucrările din dosar, actele prezente de părți și susținerile lor orale:

Considerând că din cuprinsul contractului de închiriere sub semnătură privată din 24 Aprilie 1916, se constată că reclamantul ia cu chirie de la pârât imobilul situat în orașul Buzău bul. Elisabeta No. 8, pe timp de 5 ani, cu începere de la 23 Aprilie 1916 st. v. și până la 23 Aprilie 1921; cu prețul de 1600 lei anual.

Considerând că din cuprinsul notificărei No. 2754 din 8 Aprilie 1920, pe care proprietarul o adresează chirișului prin intermediul corpului de portărei de pe lângă Trib. Buzău, între altele, pretinde chirișului sporul de 40% asupra chiriei menționată în contract.

Fără a se preocupa de celelalte chestiuni cari sunt intercalate în notificare, întru cât nici n-au fost aduse înaintea Comisiunii, chestiunea ce rămâne de rezolvat este următoarea: Are sau nu proprietarul unui imobil închiriat posterior datei de Sf. Dumitru 1915, dreptul să ceară sporul de 4%, când acel contract este în curs de executare și expiră abia la Sf. Gheorghe 1921?

Art. 1. Din decret acordând chirișilor dreptul de a beneficia de prelungirea închirierilor până la Sf. Gheorghe 1922, enumără următoarele trei cazuri:

a) Închirierile cari expiră la Sf. Gheorghe 1920.

b) Închirierile în curs de executare, dar al căror termen expiră anterior datei de Sf. Gheorghe 1922 și

c) Închirierile cari se vor face posterior (datei aparițiunii decretului-lege) însă pe un termen mai scurt de cât până la Sf. Gheorghe 1922.

Din redacțiunea art. 6 pare lămurit și hotărât lucru că tuturor închirierilor enumerate în art. 1, are a li se impune sporul, cu începere de la Sf. Gheorghe 1920; deci și închirierilor în curs de executare, dar al căror termen expiră anterior datei de Sf. Gheorghe 1922.

Rațiunea însă și spiritul de care a fost călăuzit autorul Decretului-lege publicat în Monitorul Oficial din 2 Aprilie 1920, se opun unei atari interpretări, în ceea ce privește data de la care va începe dreptul pentru proprietar de a preinde sporul, de și cum s'a arătat mai sus, textul pare a fi categoric: «cu începere de la Sf. Gheorghe 1920».

Preocupări de ordin și economic și social au impus ca, în interesul chirișilor amenințați a rămăneaa fără casă de locuință, să se edicteze o serie de măsuri, prin cari se aduc însemnate știrbiri dreptului de proprietate. Și astfel, începând cu legea măsurilor excepționale din 24 Decembrie 1914, trecând prin decretule-lege No. 1058 și 4891/919, ajungem la decretul-lege în vigoare care, pe de o parte prelungeste, în folosul chirișilor, contractele de închiriere expirate sau cari vor expira anterior datei de Sf. Gheorghe 1922, iară pe de altă parte acordă proprietarilor un spor de 40% etc. după împrejurări, spor calculat la prețul chiriei constatată la Sf. Dumitru 1915.

Favoreii acordată chirișilor de a beneficia de prelungire i s'a contră impus un echivalent pentru proprietarul știrbit în dreptul său — sporul de chirie. — Una stă în funcțiune de alta. Sporul stă în funcțiune de prelungire. Și dacă așa este, căci alt-fel nu poate fi se mai poate susține că sporul se datorește pentru timpul în care chirișul nu beneficiază de vre o prelungire? Se poate acorda sporul cu începere de la Sf. Gheorghe 1920, pentru timpul cât chirișul locuiește în imobil în virtutea unui contract care expiră posterior acesteia, date? Evident că nu.

Considerând că deși argumentarea de text a art. 6 prin alienat, pare a ne conduce la o soluțiune contrară totuși pentru motivele mai sus expuse, soluțiunea la care ne am oprit se impune. Și în sprijinul acestei soluțiuni mai vine și următorul argument hotărâtor:

Art. 6 se referă, sau mai bine zis pare a se referi, la toate cazurile de închiriere enumerate în art. 1, deci și cazul când închirierea ia naștere posterior datei de Sf. Gheorghe 1920, destul ca ea să expire anterior lui Sf. Gheorghe 1922.

A admite ca și acestor contracte să li se aplice sporul cu începere de la Sf. Gheorghe 1920, ast-fel cum glăsuiește art. 6, ar fi o monstruoasă juridică; căci cum poți da unui proprietar dreptul să pretindă spor și chirie pentru un interval de timp, când chirișul nici nu locuiea în imobil?

Ast-fel fiind, aplicațiunea art. 6' primul alineat, indis-cutabilă primului caz din art. 1 devine aplicabilă celorlalte două cazuri numai pentru timpul cât chirișul continuă de a locui în imobil în virtutea dreptului de prelungire acordat prin decret; în speță, pentru timpul de la Sf. Gheorghe 1921 și până la Sf. Gheorghe 1922 și numai în cazul când chirișul va înțelege să beneficieze de această prelungire.

Pentru aceste motive, admite în parte cererea.

Președintele Comisiunii, (ss) Apostol I. Albu

Membrii (ss) I. Nazarie; Bucur Constantinescu

REZUMATUL JURISPRUDENTEI

CURȚILOR DE APEL ȘI ÎN ALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Apelant: D. I. Eichenbaum prin d. av. Mihail Negreanu.

Intimat: D. C. A. Leonte prin d. av. Emil Dendrinu.

Contract de locațiune. — Spor. — Dacă sporul de chirie se aplică contractelor în curs de executare? — Decretul-Lege 1058/919 și art. 37 Legea măsurilor excepționale.

Chestiunea de a se ști este, dacă sporul de chirie prevăzut prin decretul-lege 1058 din 6 Martie 1919 este aplicabil oricărui fel de contracte, adică și contractelor în curs de executare sau numai acelor prelunghite de drept prin efectul legii de măsuri excepționale.

Din spiritul și întreaga economie a decretului-lege sus citat, reiese până la evidență că legiuitorul a înțeles să permită sporul numai contractelor de închiriere prelunghite de drept în baza legii măsurilor excepționale, iar nu și contractelor în curs încheiate în mod liber și voluntar de părți. Această interpretare este conformă și rațiunii și scopului urmărit de legiuitor prin acordarea sporului numai la contractele prelunghite în baza legii măsurilor excepționale, iar nu și la cele în curs de executare, majorarea chiriilor fiind dată de legiuitor ca o compensare pentru rigorile legii excepționale care a menționat, pentru contractele prelunghite, quantumul chiriei fixat la o epocă când, neexistând stare de războiu, condițiile vieții erau normale și când prețul chiriei reprezintă justa contra valoare a folosinței imobilului proprietarului. Ori, la contractele în curs, adică încheiate posterior anului 1915 și expirând la 1920 adică la termenul extinctiv prevăzut de decretul-lege din 6 Martie 1919, condițiile în care aceste contracte au fost încheiate sunt cu totul altele și părțile le-au avut desigur în vedere când de comun acord și prin propria lor voință le-au încheiat, legiuitorul neînțelegând a se amesteca astfel în convențiunea liberă a părților, ceea ce ar fi fost contrariu dispozițiilor art. 969 c. civil.

Prin urmare, în speță, contractul nefiind de cele prelunghite, conform art. 37 din legea măs. excepționale, nu poate beneficia de sporul de chirie acordat de decretul-lege din 6 Martie 1919. — (Curtea de Apel București secția I, decizia civilă 71 din 28 Aprilie 1920, prin care s'a admis apelul contra sentinței civile 596/919 Trib. Ilfov secția IV-a c. cor.)

SECȚIA II

Apelant: Al. Buescu prin d. av. Niculescu.

Intimat: E. Finckelstein prin d. av. Negreanu.

Contract de locație. — Care chiriași pot beneficia de drept de prelungire a contractului? — Declarație de renunțare. — Transacție. — Art. 1 și 4 din decretul-lege 1420/920.

După dispozițiunile art. 4 din D-lege 1420/920 pot beneficia de prelungirea închirierilor din acel decret și chiriași cari anterior publicațiunii lui au dat declarațiuni scrise de renunțare, chiar când au fost constatate prin hotărâri definitive nexeceutate, cu condițiunea să dovedească că era în necunoștință împrejurărilor legale și de fapt, când au dat declarațiunea. Însă aceasta numai atunci, când în principal chiriașii își vor fi înde-

plinit în mod exact obligațiunile contractuale, căci în dată ce aceste obligațiuni nu au fost îndeplinite, dreptul de a beneficia de prelungirea contractului nu mai are loc.

În speță, din sentința Trib. și a tranzației ce a avut drept temei însăși acea sentință, reeșind că intimatul nu și-a îndeplinit cu exactitate obligațiunile contractuale, prin degradările și reaua întreținere a imobilului închiriat, el nu poate beneficia de prelungirea contractului pe baza art. 4 din decretul-lege.

Însă din tranzație nu reiese, că el a renunțat la contractul său de închiriere în sensul art. 4 din decretul-lege citat, ci din contra, în urma sporului consimțit de el i s'a prelungit contractul până la 23 Aprilie 1920, în cât din acest punct de vedere, nu poate intra în prevederile art. 4 din decret de a nu fi cunoscut împrejurările legale și de fapt. — (Curtea de Apel București, secția II-a decizia civilă 120 din 23 Mai 1920, prin care s'a admis apelul contra sentinței civile 329/920 Trib. Ilfov, secția I, c. cor.)

SECȚIA III

Apelant-reclamant: Locot. Colonel Sabiniu Hodos, prin d. avocat Theodor Voiculescu.

Intimat: Ministerul de războiu, prin d. avocat V. Răseanu.

Militar. — Cerere direct la Curtea de daune pentru acte de administrație ilegale. — Contencios. — Inadmisibilitate. — Legea de organizare a Curții de Casație. — Art. 33.

Prin înființarea contenciosului administrativ (secția II a Curții de Casație), legiuitorul n'a stîrbit plenitudinea de jurisdicțiune a instanțelor de drept comun, ci a tranșat numai o serie de controverse privitoare la actele de autoritate sau de gestiune și actele de guvernământ și la efectele criticii ce se putea sau nu aduce unora din aceste acte. Legea de organizare a secției III a Curții de Casație îndepărtând posibilitatea de plângere pentru actele de guvernământ, a stabilit că plângerea este posibilă în principiu pentru toate actele de autoritate.

Actele de gestiune criticabile rămân însă și mai înainte în competența instanței de drept comun.

În ce privește pe militari, legea Curții de Casație a limitat cazurile în care este permisă criticarea actelor făcute de autoritățile superioare, fixând acele cazuri: decretul de punere în retragere și pentru quantumul pensiei (§ g), specificând însă să se respecte dreptul de a cere și daune, conform art. 33.

Oricare ar fi interpretarea ce s'ar da legii, fie că s'ar recurge la dreptul comun, fie la legea Curții de Casație, în nici un caz cererea nu poate fi adusă direct la Curtea de apel, iar dacă se alege calea dreptului comun, urmează a se adresa apelantul-reclamant mai întâi la tribunal și la Curtea numai în apel; iar dacă urmează calea legii Curții de Casație, trebuia a se adresa întâi la Curtea de Casație și numai dacă cererea se va fi admis și actul administrativ găsit ilegal, numai atunci va putea veni în fața Curții de Apel pentru daune, în conformitate cu art. 33 din legea Curții de Casație.

Prin urmare, în speță, apelantul-reclamant, adresându-se direct Curții pentru a cere daune pentru un act administrativ considerat ilegal, incidentul de neadmisibilitatea a apelului urmează a fi admis. (Curtea de

Apel București, secția III, Decizia civilă No. 147 din 2 Iulie 1920, prin care s'a respins cererea apelantului-reclamant).

SECȚIA IV

Apelanți: Mihail Al. Nicolaeșcu-Ianca, Nicolae Al. Nicolescu și alți, prin doi avocați Ilie Rădulescu și Țunescu.

Intimat: Obștea locuitorilor com. Dobrotesti-Tărtărești, prin d. Năstase Nicolae, Ion I. Stefan și N. Stan, prin d. avocat Dincescu.

Prescripțiune de 10 ani. — Titlul pro herede. — Condițiuni. — Neîndeplinirea lor. — Art. 1860 c. civ. — Proba cu martori. — Inadmisibilitate.

Proba cu martori nu este concludentă pentru dovedirea prescripțiunii de 10 ani, bazată pe un just titlu *pro herede*, când situațiunea intimărilor nu intră în prevederile art. 1860 c. civ., adică să poată uni posesiunea lor cu aceea a autorului lor.

Prin urmare, în speță, apelanții dovedind dreptul lor de proprietate asupra terenului ce obștea nu tăgăduiește că stăpânește, dar pretinde că locuitorii individual au posedat ei și autorii lor, și astfel au dobândit proprietatea prin prescripțiune, iar prescripțiunea invocată de obște nefiind întemeiată, acțiunea în revendicare este întemeiată și prin consecință și apelul. (Curtea de Apel București, secția IV, decizia civilă No. 9 din 6 Ianuarie 1920, prin care s'a admis apelul contra sentinței No. 405 bis/916 a trib. Ilfov, secția III c. cor.).

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurent: Aurel I. Geblescu, personal.

Intimat: Paulon Sr. Antonio Paulon, lipsă.

Administrator provizoriu numit de justiție. — Dacă hotărârea de numire, chiar viciată, este opozabilă terților. — Soluție afirmativă. — Recuzarea judecătorilor. — De cine se judecă cererea de recuzare? Art. 284 pr. c.

a) Hotărârea prin care se numește de justiție un administrator provizoriu, fiind opozabilă terților cari au contractat cu dânsul, fără puțință pentru ei de a disocia legalitatea numirii, vișul de formă care ar exista în această hotărâre nu se poate invoca față cu terții de bună credință cari au contractat cu administratorul în limitele dreptului acestuia.

b) Pentru a evita străgăririle la cari ar da loc exercitarea abuzivă a dreptului de recuzare al judecătorilor și spre a nu se întrerupe mersul normal al justiției, legiuitorul permite, prin art. 284 pr. c., ca atunci când mai mulți sau toți judecătorii unei instanțe sunt recuzați, să poată lua parte la judecarea cererilor de recuzare, judecătorul care el însuși ar fi recuzat, fiind oprită numai participarea unui judecător la judecarea propriei sale recuzări. (Cas. I, Deciziunea civilă No. 83 din 3 Martie 1920, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei No. 148/919 a Curții de apel Craiova c. II).

Recurent: Const. G. Stravolea, tutore, prin d. av. Barozzi.

Intimat: Alexandrina Varlam, prin d. av. C. Xenii.

Recuzarea judecătorilor. — Nu este de ordine publică. — Nu poate fi invocată pentru prima oară în Casație. — Art. 276, 278 și 279 pr. civ.

Dreptul de a recuza judecătorii, în cazurile anume prevăzute de lege a fost acordat numai în vederea intereselor particulare ale justițiabililor, aceștia având facultatea de a renunța la acest drept, când interesele lor o cer.

Prin urmare, recuzarea nefiind un principiu privind ordinea publică, dela care părțile să nu poată deroga, chestiunea recuzării judecătorilor instanței de fond nu poate fi adusă ca motiv de casare, când n'a fost propusă înaintea acelei instanțe. (Cas. I, Deciziunea No. 112 din 15 Martie 1920, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei No. 130/916 a Curții de apel București, secția I).

SECȚIA II

Recurent: Vasile I. Boulleanu, personal.

Reabilitarea condamnaților. — Legea din 20 Decembrie 1916. — Reabilitarea se poate cere direct în Casație. — Art. 1 și 4 din lege.

Prin art. 1 al legii publicată la 20 Decembrie 1916, orice condamnat la o pedeapsă corecțională, dacă fiind chemat sub drapel, s'a distins în timp de război prin vre-un fapt de arme, pentru care a fost citat prin ordin de zi al comandantului de corp de armată, divizie, brigadei sau regimentului din care face parte, va putea obține reabilitarea, după normele prevăzute în această lege,

Potrivit art. 4 din lege, dacă instanțele judecătorești vor aprecia că faptul de arme prin care condamnatul s'a distins este de natură a șterge urmele oricărei pedepse, ele vor ordona, prin sentința ce vor pronunța, ca acesta să fie apărât de o asemenea penalitate, când pedeapsa de aplicat este amenda sau închisoarea corecțională.

Prin instanțele judecătorești se înțelege în general orice instanță, prin urmare și în Casație se poate propune și examina cererea de reabilitare, întru cât recursul fiind suspensiv de executare, deciziunea atacată nu este definitivă. — (Cas. II deciziunea penală din 29 Martie 1920, prin care s'a admis cererea de reabilitare).

Recurent: Haim Țiples, lipsă.

Drept penal rus. — Nu pot fi atacate cu opoziție hotărârile date de congresul judecătorilor de pace în ipsa inculpatului. — Drept de recurs. — Art. 157 pr. penală rusă.

În contra hotărârii dată de Congresul judecătorilor de pace, ca instanță de apel, în lipsa inculpatului, procedura penală însă neadmițând calea opozițiunii, nu rămâne părților deschisă altă cale de cât aceea a recursului în Casație. — (Cas. II, deciziua penală No. 452 din 2 Aprilie 1920, prin care s'a admis recursul contra sentinței din 5 Martie 1918, a Congresului judecătorilor de pace din jud. Orhei).

SECȚIA III

Recurent: M. Bădescu, prin d. av. Aurel Eliescu.

Intimat: Ministerul de domenii, prin d. av. D. Dobrescu.

Recurs în contencios. — Legea de organizare a Ministerului de domenii. — Garanțiile de stabilitate prevăzute de lege. — Regulamentul acestei legi. — Garanțiile de stabilitate prevăzute în plus. — Neaplicabilitatea acestor dispozițiuni din regulament. — Art. 54 din lege și 115 din regulament.

Ecouri Juridice

Prescripțiile unui regulament referitor la aplicarea unei legi sunt obligatorii numai întru cât ele cuprind o dezvoltare sau o lămurire a dispozițiilor legii, iar nu și atunci când ele constituiesc un adaos, sau o modificare a acelor dispozițiuni, afară numai dacă legea însăși, printr-o dispoziție specială, nu autoriză puterea executivă să facă asemenea adaose sau modificări. A decide altfel, înseamnă a recunoaște autorității administrative puțința de a legisla pe cale de regulament, nesocotindu-se astfel principiul fundamental de separațiune a puterilor în stat.

Prin urmare, dacă prin art. 115 din regulamentul de aplicațiune al legii pentru organizarea Ministerului de domenii se adaugă la formalitățile de destituire, limitativ prevăzute de art. 54 din lege, și luarea avizului unor organe consultative, cărora însă nici legile speciale, care le institue, nici vre-o altă lege nu le dă atare atribuțiuni, această dispozițiune din regulament nu poate avea aplicațiune, constituind un adaos la lege, făcut de puterea executivă fără să fi fost autorizată în acest sens, și ca atare, avizul acestor comisiuni nu mai este necesar. — (Casația III, deciziunea No. 147 din 21 Aprilie 1920, prin care s'a respins, după divergență, recursul prin care M. Bădescu atacase în contencios destituirea sa din funcțiunea de silvicultor [cf. cl. II].)

NOTA. — Prin această deciziune Înalta Curte revine asupra jurisprudenței stabilită prin deciziunea No. 416/919, publicată în *Curierul Judiciar* No. 4—5/920, pag. 48. — N. R.

Recurent: Fiscul Covurlui, prin d. M. Paraschivescu.
Intimată: Maria Raspoli Ps. de Paggia, lipsă.

Legea impozitului funciar. — **Exploatarea pădurilor de către armatele ruse (în Moldova) — Scurtă de foncieră.** — **Art. 5 și 6 din legea impozitului funciar.**

Potrivit art. 5 și 6 din legea impozitului funciar pădurile nu sunt supuse la darea foncieră cât timp nu sunt exploatate, iar în caz de exploatare această dare se plătește în proporție cu cățamea tăiată în fiecare an. Aceste dispozițiuni legale stabilesc principiul că impozitul funciar se datorește numai pe temeiul venitului ce proprietarul este presupus că-l are din exploatarea pădurii și numai atât timp cât pădurea este supusă tăierii.

În cazul când pădurea a fost tăiată de armata rusă iar lemnele ridicate samavolnic, proprietarul nu numai că n'a avut nici un beneficiu din această exploatare, dar în realitate a avut o pagubă.

Este adevărat că s'a recunoscut din partea statului obligațiunea de a repara aceste pagube, dar de oarece nu se cunoaște nici proporția și nici modalitatea despăgubirii, fiscul nu poate pretinde fonciera dela proprietarul pădurii pentru exploatarea de păduri făcute de armatele ruse, singurul său drept fiind acela de a-și valorifica retențiunile asupra eventualelor despăgubiri ce se vor acorda proprietarului. (Cas. III, deciziunea fiscală No. 74 din 9 Februarie 1920, prin care s'a respins recursul făcut de fisc contra deciziunii No. 70/919 a comisiunii de apel din jud. Covurlui.)

NR. La fel deciziunile No. 72, 73, din aceeași zi.

Putem anunța că Soc. «Curierul Judiciar» va pune în curând sub tipar Codul de procedură penală ungară, în traducere română, sub îngrijirea a doi d-ni Consilieri de Curte de apel din Transilvania.

Este primul pas pe care-l face «Curierul Judiciar», în îndeplinirea programului său relativ la adunarea materialelor necesare unificării legislațiunii. Alte publicațiuni de legiuiri, în vigoare în provinciile românești alipite, vor urma a fi traduse și imprimare în editura noastră.

* * *

Cunoscuta Colecțiune de legi și regulamente, întocmită de d-nii avocați Vasile Toncescu și Em. Ottulescu a trecut în editura noastră. Sub presed se află volumul cuprinzând legile, regulamentele și decretule-legi edictate de la 25 Decembrie 1919 până în prezent.

Din cauza scumpirii hârtiei, această operă urmează a fi tipărită în un număr restrâns de exemplare. Pentru a putea fi pusă la îndemâna celor interesați, ordem necesar a preveni pe cititori cu rugămintă de a reține din vreme exemplarele dorite.

* * *

Ne facem o plăcută datorie de a anunța înscutarea printre colaboratorii «Curierului Judiciar» a distinsului prim-prezident al trib. Teleorman d-l Traian Alexandrescu, care a publicat în această revistă mai multe articole asupra organizării justiției și moravurilor judiciare.

Cu această ocaziune mai anunțăm colaborarea prețioasă ce am dobândit cu numărul de astăzi a d-lui Al. Em. Lăzărescu, doctor în drept din Paris, avocat în baroul de Ilfov, care de-acum înainte va face parte din redacția revistei.

* * *

În numărul viitor se va publica Deciziunea Curții de apel București s. III cu privire la procesul de anulare a unui contract de vânzare intervenit sub ocupație între d-nii G. C. Stoicescu și Isidor Schlesinger, cu opinia minorității și o notă semnată de colaboratorul nostru d-r. Alfred Juvara.

* * *

Primum din partea comitetului de organizare al Congresului magistraților următoarea înștiințare:

Congresul Magistratilor, anunțat pentru zilele de 11 și 12 Iulie la Craiova, îmbrățișat cu un adevărat entuziasm de un foarte însemnat număr de juriști — profesori universitari, magistrați și avocați — din întreaga țară, a fost amânat pentru o dată ce se va anunța în ziarele cotidiene și în numărul viitor al *Curierului Judiciar*.

În vederea unei complete pregătiri a Congresului, s'a instituit, prin înțelegerea stabilită cu inițiatorii lui, un comitet de organizare care, odată cu noul apel, va expune programul și arată data și localitatea unde congresul va avea loc.

Se atrage însă de acum atențiunea juriștilor din vechiul regat, Ardeal, Basarabia și Bucovina, cari voesc să participe la acest Congres general, să trimeată adesiunile lor la timp comitetului de organizare, care și va avea sediul principal la *Curierul Judiciar*, Călea Rahovei No. 5 și la Turnu-Severin.

BIBLIOGRAFIE

A apărut: *Journal du droit international* (47e Année 1re 2, et 3e Livraisons, janvier 1920). Ed. Marchal et Godde, Paris, cu următoarele interesante articole de fond: *Les biens et Intérêts français en Pays ennemis* de d-l Edouard Clunet; *De l'effet du mariage sur la nationalité de la femme*, de Eugène Audinet, profesor la facultatea de drept din Poitiers; *Le changement de nationalité des Alsaciens-Lorrains* de George Ripert, profesor la facultatea de drept din Aix; *La répartition et l'affectation des navires de commerce allemands saisis* ou livrés de Ed. Clunet; *Les commissions rogatoires dans les relations entre la Suisse et les états étrangers*, de G. Sauser-Hall, profesor la Universitatea din Neuchâtel; *La capacité de la femme d'après la nouvelle législation Italienne et les conflits des lois éventuels* de Giulio Diena, prof. la Universitatea din Turin, Du «Congrès de nationalité» dans la législation allemande, de Charles Lutz judecător la Trib. din Colmar, precum și o bogată jurisprudență, franceză și străină asupra chestiunilor rezultate din starea de războiu, urmate de note critice, informații legislative, etc.

„CURIERUL JUDICIAR“

SOCIETATE ANONIMĂ

Capital social lei 1.000.000 din care 40% deplîn vărsat

In puterea deciziei Consiliului de Administrație din 12 Iunie a. c. și a mandatului ce mi s'a dat, în conformitate cu dispozițiile art. 6 din Statutele societății, invit pe acționarii acestei societăți de a face al doilea vârsământ de 30% asupra capitalului subscris de fiecare, în termen de cel mult 15 zile dela data apariției apelului de față în Monitorul Oficial și cel mai târziu până în ziua de 10 Iulie a. c.

In cazul contrariu acțiunile pentru cari nu se va fi efectuat în termen acest al doilea vârsământ, se vor vinde în contul acționarilor conform art. 170 din c.d. de comerț.

Pentru vârsămintele neefectuate în termen va curge o dobândă de întârziere de 8%.

Vârsămintele se vor efectua în București la Banca Marmorsach, Blank & Co. S. A. și la Banca de Scont a României pentru contul societății.

Administratorul delegat al Societății

J. FOTINO

AVIS

Din cauza scumpirii excesive a hârtiei, care a ajuns la 12 lei kgr. cea ordinară, cum și a sporirii salariilor lucrătorilor tipografici, care a ajuns la peste 400 lei săptămânal, anunțăm că de la 1 Iunie cor. am fost siliți și noi, pentru a putea acoperi cheltuielile, să dublăm prețul abonamentului pentru Bănci, Case comerciale și Autorități, cari vor plăti abon. 200 lei anual, iar pentru magistrați și avocați abonamentul va fi numai de 120 lei anual, în loc de 100 cât era.

«Curierul Judiciar».

TIPOGRAFIA SOC. ANON.

„CURIERUL JUDICIAR“

PROCURANDU-ȘI TOATE MAȘINILE
și MATERIALELE NECESARE INDUSTRII GRAFICE
EXECUTĂ ÎN CONDIȚIUNI ÎNPROȘABILE
TOATE LUCRĂRILE ATINGĂTOARE de BRANȘA
TIPARULUI PRECUM :

CĂRȚI de ORICE FEL, REGISTRE, IMPRIMATE
de BIUROU, ETC.

BUCUREȘTI, RAHOVEL, 5 (lângă Palatul Justiției)

Rugăm cu insistență pe onorații noștri abonați a trimite prin mandat poștal plata abonamentelor datorate, pe adresa d-lui Codreanu, la ziar, sau să plătească incasatorilor noștri D. Niculescu pentru provincie și C. Petculescu pentru capitală, singurii împuterniciți a încasa sume și libera chitanțe din registrul cu matcă prevăzut cu stampila ziarului. Pentru BUCOVINA a bine voit a primi reprezentanța d-l Dr. OCTAVIAN SCALAT, avocat din Cernăuți; iar pentru circumscripția Curței de Apel TG. MUREȘ (Ardeal) a binevoit a primi însărcinarea cu totul în mod onorific, distinsul nostru colaborator VL. MAVRODINEANU, consilier la acea curte, cari sunt autorizați a primi publicațiuni, anunțuri și abonamente la a încasa sumele cuvenite, eliberând chitanțe descărcătoare din registrul prevăzut cu stampila ziarului „Curierul Judiciar”. Rugăm a li se da tot concursul

CURIERUL JUDICIAR

Administrația revistei „Curierul Judiciar” poate procura, contra mandat poștal, abonaților și cititorilor săi, următoarele lucrări de C. Hamangiu, consilier la înalta Curte de Casație :

Volumul VIII (1913-1919) din „Codul general”, legat flexibil, (1300 pagini), 60 lei.

Codul Penal, adnotat cu jurisprudența Trib., C. de apel și C. de Casație, (720 pagini),

Procedura penală, adnotată cu jurisprudența Trib. C. de Apel și C. de Casație (630 pagini),

Rechizitoriul, pronunțate ca Prim-Procuror la Trib. Ilfov Vol. I, (230 pagini), 3 lei.

Proprietatea literară, și artistică în legislația românească (ediția 1919), 2 lei.

Așezământul și legătura lui Mihail Vodă, de d-l profesor S. G. Longinescu. Prețul 6 lei.

Riscurile în obligațiunile civile, de d-l judecător Al. B. Iliescu. Prețul lei 5.50.

Originile Dreptului Internațional Public, de d-l Iorgu Radu. Prețu 9 lei.

Validitatea căsătoriilor celebrate în străinătate în dreptul internațional privat și legislația română, de d-l Iorgu Radu. Prețul lei 1.50

Repertoriul general de Jurisprudența Română a Înaltei Curți de Casație de I. C. Barazzi, 4 mari volume.

Regulamentul de Hotarnici, (ed. II) comentat și adnotat cu doctrina și jurisprudența de d-l Consilier Vl. Mavrodineanu. Prețul 9 lei.

Codul penal adnotat cu doctrina și jurisprudența de Bădulescu & Ionescu.

Istoria Dreptului Român. de d-l Profesor I. Peretti.

Dreptul de Grevă, de d-l Dr. E. C. Decusară.

Prețul lei 4

Noua lege a taxelor de timbru și înregistrare cu Expunerea de motive și Indice alfabetic de d-l Dr. E. C. Decusară. Prețul 10 lei.